

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Dotace na ekologické zemědělství a jeho
ekonomickou udržitelnost**

Aleš Jelínek

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ing. Aleš Jelínek

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dotace na ekologické zemědělství a jeho ekonomickou udržitelnost

Název anglicky

Subsidies for organic agriculture and its economic sustainability

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit význam ekologického zemědělství ČR v kontextu multifunkčního zemědělství, dotačních zdrojů a ekonomické udržitelnosti.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na část teoretickou a analytickou. Teoretická část bude zaměřena na celkovou charakteristiku ekologického zemědělství, na možnost čerpání dostupných dotačních titulů a ekonomickou udržitelnost ekologického zemědělství. V teoretické části bude popsán vznik a postupný vývoj ekologického zemědělství, právní úprava ekologického zemědělství a dále budou popsány dotační tituly a související agroenvironmentální opatření. Podkladové údaje budou čerpány z relevantních zdrojů dat: Ministerstva zemědělství ČR, Zprávy o stavu českého zemědělství, Mze, Situační a výhledové zprávy – Půda, Mze, ČR, Ročenky ekologického zemědělství, Mze ČR, Eurostatu. V analytické části závěrečné práce bude provedena analýza vývoje ekologického zemědělství v ČR v kontextu EU, dotačních zdrojů a ekonomické udržitelnosti. Na základě analýzy dokumentu bude provedeno celkové zhodnocení, vč. vlastních závěrů a doporučení s využitím statistických metod. V závěrečné práci bude využita metoda sekundárního sběru dat, deskripce a komparace.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran textu bez příloh

Klíčová slova

Evropský model zemědělství, multifunkční zemědělství, ekologické zemědělství, trvale udržitelný rozvoj, mimoprodukční funkce zemědělství, dotační podpora, životní prostředí, bioprodukce

Doporučené zdroje informací

BANERJEE, Gangadhar a Srijeet BANERJI, 2017. Economics of sustainable agriculture and alternate production systems. New Delhi [India]: Ane Books Pvt. ISBN 9789385462474.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistická ročenka České republiky 2020 = Statistical yearbook of the Czech Republic 2020. Praha: Český statistický úřad, 2020. ISBN 978-80-250-3050-9.

HOLUBEC, Vojtěch, ed., 2017. Přehled a popis odrůd zemědělských plodin od počátku československého a českého šlechtění do roku 2000. Praha: Výzkumný ústav rostlinné výroby. ISBN 978-80-7427-208-0.

MARADA, Petr, 2010. Agroenvironmentální management – předpoklad úspěšné péče zemědělců o přírodu a krajinu: [(metodická pomůcka pro zemědělskou praxi)]. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-415-0.

Ročenka 2019 – Ekologického zemědělství v České republice, Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, ISBN 978-80-7434-597-5

ŠARAPATKA, Bořivoj a Jiří URBAN, 2006. Ekologické zemědělství v praxi. Šumperk: PRO-BIO. ISBN 80-87080-00-9.

VEJVODOVÁ, Anna, 2018. Biopásy: informační materiál pro zemědělce. 3. aktualizované vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-439-8.

Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2019 : "Zelená zpráva", Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2019

Předběžný termín obhajoby

2021/22 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Dobroslava Pletichová

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Dotace na ekologické zemědělství a jeho ekonomickou udržitelnost“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Ing. Dobroslavě Pletichové, za její odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování diplomové práce.

Dotace na ekologické zemědělství a jeho ekonomickou udržitelnost

Abstrakt

Diplomová práce hodnotí ekonomická hlediska hospodaření vybrané farmy v režimu ekologického zemědělství. Je představen vznik a postupný vývoj ekologického zemědělství ve světovém měřítku. Dále je v práci specifikován vývoj zemědělství na území České republiky i ve vztahu k Evropě a obdobně tomu tak je i v oblasti ekologického zemědělství. Je popisováno současné hospodaření v případě ekologického zemědělství, jeho multifunkční předpoklady, trvalý rozvoj, kladný vztah k životnímu prostředí, produkce a kontrolní organizace.

V rámci této diplomové práce jsou představeny dotace. Jednotlivé dotační zdroje a tituly, které jsou dostupné pro zemědělce hospodařící nejen v rámci ekologického zemědělství.

Následně je charakterizován zemědělský podnik hospodařící v ekologickém systému zemědělského hospodaření a jeho zemědělská bioprodukce.

Klíčová slova:

Zemědělství, Evropský model zemědělství, multifunkční zemědělství, ekologické zemědělství, trvale udržitelný rozvoj, mimoprodukční funkce zemědělství, dotační podpora, životní prostředí, bioprodukce

Subsidies for organic agriculture and its economic sustainability

Abstract:

The diploma thesis evaluates the economic aspects of the management of a selected farm in the regime of organic farming. This thesis presents the origin and continual development of organic farming on a global scale. Furthermore, the diploma thesis specifies the development of agriculture in the Czech Republic and in relation to Europe, and the same is described in the field of organic farming. It describes the current management in the case of organic farming, its multifunctional assumptions, sustainable development, positive attitude to the environment, production and control organisations.

Subsidies are presented in this diploma thesis. Individual subsidy sources and titles, that are available to farmers managing, not only in organic farming.

After that the agricultural company operating in the ecological system of agricultural management and its agricultural bioproduction is specified.

Keywords:

Agriculture, European model of agriculture, multifunctional agriculture, organic farming, sustainable development, non-productive functions of agriculture, subsidy support, environment, bioproduction

Obsah

1	Úvod.....	14
2	Cíl práce a metodika	16
2.1	Cíl práce	16
2.2	Metodika.....	16
3	Teoretická východiska	18
3.1	Ekologické zemědělství ve světě.....	18
3.2	Vývoj zemědělství na území České republiky	19
3.3	Ekologické zemědělství v ČR	21
3.4	Produkce ekofarem.....	25
3.5	Kontrolní organizace	28
3.6	Cross Compliance	30
3.7	Dotace.....	30
3.7.1	Rozvoj venkova.....	31
3.7.2	Program rozvoje venkova 2014 - 2020	32
3.7.2.1	M11 – Ekologické zemědělství (EZ)	33
3.7.2.1.1	Trvalé travní porosty	36
3.7.2.1.2	Orná půda	37
3.7.2.1.3	Travní porost na orné půdě.....	38
3.7.2.1.4	Úhor na orné půdě	39
3.7.2.1.5	Trvalá kultura ovocný sad	39
3.7.2.1.6	Trvalá kultura vinice a chmelnice	40
3.7.2.1.7	Trvalá kultura krajinný sad	40
3.7.2.2	M10 – agroenvironmentálně klimatické opatření (AEKO)	44
3.7.3	Přímé platby	46
3.7.4	Národní dotace	47
3.7.5	System čerpání dotací.....	48
3.7.6	Faktory ovlivňující ziskovost v chovu skotu.....	49
4	Analytická část.....	51
4.1	Charakteristika vybrané ekologické farmy	51
5	Výsledky a diskuse	54
5.1	Hospodaření bez dotačních titulů.....	54
5.2	Hospodaření s dotačními tituly	57

5.3	SWOT analýza	59
5.4	Souhrn	61
6	Závěr.....	67
7	Seznam použitých zdrojů.....	69
8	Přílohy	73

Seznam obrázků

Obrázek 1: SWOT	16
Obrázek 2: Samojízdný pluh	20
Obrázek 3: V popředí orná půda v rámci EZ a v pozadí se nachází trvalý travní porost s remízy	23
Obrázek 4: Značení bioproduktů, vlevo: evropský typ značení, vpravo: český typ značení ...	33
Obrázek 5: Skot chovaný v rámci EZ	35
Obrázek 6: Trvalý travní porost v rámci EZ	36
Obrázek 7: Příklad správně obhospodařované pšenice v rámci EZ	64
Obrázek 8: Příklad nevhodného obhospodařování brambor v rámci EZ	65

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj počtu farem a jejich výměry v letech 2005, 2010, 2015 a 2019	24
Tabulka 2: Výměra ploch v EZ. Dále určuje procentuální podíl EZ na celkové zemědělské ploše	25
Tabulka 3: Velikostní výměra farem a jejich celkový počet.....	26
Tabulka 4: Sazby dotací v rámci přechodu na ekologickou produkci, dle nařízení vlády č. 76/2015 Sb.....	42
Tabulka 5: Sazby dotací pro ekologickou produkci, dle nařízení vlády č. 76/2015 Sb.	44
Tabulka 6: Výše sazeb AEKO (€ / 1 ha).....	46
Tabulka 7: Výnosy a náklady na chov dojníc v roce 2020	55
Tabulka 8: Výnosy a náklady z prodeje masného skotu v roce 2020	56
Tabulka 9: Náklady na chovné stádo masného skotu v roce 2020.....	57
Tabulka 10: Dotační tituly a jejich výše.....	59
Tabulka 11: SWOT analýza	60

Seznam grafů

Graf 1: Plochy plodin RV v režimu EZ.....	27
Graf 2: Chov zvířat v režimu EZ.....	28
Graf 3: Procentuální podíl TTP, OP a TK v Plzeňském kraji	51
Graf 4: Diverzifikace plodin podniku	52

Seznam použitých zkratk

AEKO – Agroenvironmentálně-klimatické opatření

ČR – Česká republika

EAGGF – Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond

EFRR – Evropský fond pro regionální rozvoj

ENRF – Evropský národní a rybářský fond

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

EZ – Ekologické zemědělství

EZFRV – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

IFOAM – International Federation of Organic Agriculture Movements

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

LPIS – Land Parcel Identification System

MZe – Ministerstvo zemědělství

NAEKO – Navazující Agroenvironmentálně-klimatické opatření

PGRLF – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

PRV – Program rozvoje venkova

PVP – Přejícné vnitrostátní podpory

SAPS – Single Area Payment Scheme

SVS – Státní veterinární správa

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

SZP – Společná zemědělská politika

SZPI – Státní zemědělská a potravinářská inspekce

ÚKZUZ – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

1 Úvod

Zemědělství má svůj počátek v době neolitu, konkrétně v oblasti Předního východu. Primárním cílem zemědělství byla produkce rostlinné a živočišné potravy za účelem obživy obyvatel. S usedlým způsobem života v období 7000 až 4500 let př. n l. se počet obyvatel na Zemi zdvojnásobil z 10 na 20 milionů (Muni, 2020). Již v této době se pěstovaly různé plodiny a chovala se domestikovaná zvířata. K významnému zlepšení v oblasti technologie obhospodařování došlo ve 13. stol. v průběhu „zemědělské revoluce“. Středověký člověk začal hospodařit trojpolním systémem, čímž byla efektivněji využívána hospodářská půda. Tito lidé neměli k dispozici žádné chemické prostředky, ale i přesto dokázali vypěstovat dostatek plodin pro svoji vlastní potřebu, potřeby své rodiny i další obyvatele. S postupným nárůstem počtu obyvatel a zvyšováním jejich požadavků na příjem potravy docházelo na planetě Zemi k potřebě produkovat větší množství potravin. Od konce 18. století stoupal zájem o tzv. systematické zušlechťování plodin a chovaného zvířectva. Různé chemické látky se začaly využívat zejména u rostlinné objemové produkce v období po druhé světové válce. Jedná se o tzv. pesticidy, které mají za úkol chránit rostlinu, hubit plevel či různé škůdce (Lee, Choi, 2020). V současné době se jako další v rámci hospodářské činnosti v zemědělství využívají minerální hnojiva a plodiny modifikované genovým inženýrstvím. Tyto látky mohou pozitivně ovlivnit rychlost růstu plodin a zbavovat je škůdců, čímž umožňují větší pěstební i ekonomické výnosy. Následně však mohou negativně ovlivňovat kvalitu půdy, životního prostředí, mohou kontaminovat vodu a přispívat k vymírání různých druhů rostlin a živočichů.

Alternativou tzv. konvenčního (chemického) zemědělství je tzv. ekologické zemědělství. První zmínka o ekologickém zemědělství se v rámci Evropy váže do první poloviny 20. století (Šarapatka, Urban, 2006). Na území České republiky se tento typ zemědělského hospodaření začal využívat až na počátku devadesátých let 20. století, ale jeho největší rozvoj se datuje od roku 2005. Jedná se o typ hospodaření, jehož smyslem je produkce zdravých a vysoce kvalitních potravin trvale udržitelným způsobem, při jejichž produkci nejsou používány pesticidy, ekologická hnojiva ani pozitiva genového inženýrství. Pro tento způsob hospodaření jsou legislativně ukotvena pravidla, která jsou kontrolována garanty pro dodržování těchto pravidel (v rámci ČR MZe). Produkty původem z ekologického zemědělství jsou na trh uváděny jako „biopotraviny“, jsou označovány logy a představují kvalitní suroviny, jejichž cena je oproti běžným produktům vyšší (Dvorský, Urban, 2014).

K udržení a podpoře nejen ekologického, ale i konvenčního zemědělství slouží dotační zdroje. V České republice jsou specifikovány dvě základní skupiny zdrojů finančních prostředků.

Konkrétně se jedná o evropské dotační programy a národní dotační programy. Evropské dotační programy jsou poskytovány z EU a obvykle jsou částečně kofinancovány ze státního rozpočtu ČR. Oproti tomu národní dotační programy jsou plně hrazeny ze státního rozpočtu ČR.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení ekologického zemědělství v České republice a dotačního systému se zaměřením na vybranou ekologickou farmu.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude mít za úkol zhodnocení ekonomické udržitelnosti v rámci ekologického hospodaření. K udržení systémů tohoto hospodaření pomáhají dotační příspěvky, které budou postupně v diplomové práci představovány, a to nejprve v teoretické části a následně bude jejich konkrétní využití představeno v analytické části při popisu u konkrétního zemědělského podniku.

V rámci teoretické části bude nejprve popsán historický vývoj ekologického zemědělství ve světovém měřítku. Následně bude charakterizován vývoj zemědělství na území České republiky, a poté bude vypracována podrobnější specifikace ekologického zemědělství. Ta bude obsahovat vývoj počtu ekofarek na našem území od roku 1990 až do současnosti, jejich změny celkové výměry obhospodařovaných ploch a podíl na celkové výměře zemědělského půdního fondu. V teoretické části bude dále představena rozloha jednotlivých pěstovaných kultur, velikostní skupiny ekofarek, plochy jednotlivých pěstovaných plodin a počty chovaných zvířat. Následně budou přiblíženy kontrolní organizace a jejich legislativně stanovené kontrolní povinnosti vůči ekologicky hospodařícím farmářům.

V diplomové práci budou detailně popsány dotace. Budou určeny výše příspěvků z fondů, programů a nakonec i sazby jednotlivých dotačních titulů, které se váží k režimu ekologického podnikání. V teoretické části bude použita metoda sekundárního sběru dat, metoda deskripce a relevantní zdroje dat budou čerpány zejména ze Ročenky ekologického zemědělství, Zprávy o stavu českého zemědělství a dat poskytovaných MZe.

Analytická část bude charakterizovat vybraný zemědělský podnik hospodařící v režimu ekologického zemědělství. Deskripce bude spočívat v představení jeho historie, porovnání procentuálního podílu obhospodařovaných kultur vůči kraji, ve kterém se nachází a v popisu jeho hospodaření z hlediska rostlinné a živočišné

Obrázek 1: SWOT

Autor: Aleš Jelínek

výroby. Bude zanalyzována ekonomická situace podniku a dojde k vyhodnocení hospodaření bez dotačních příspěvků a s dotačními příspěvky. Po souhrnné komparaci budou učiněny závěry z hlediska důležitosti dotačních příspěvků. Pro zhodnocení strategie podniku bude vyhotovena SWOT analýza na jejímž základě budou určeny příležitosti, které by podnik mohl podniknout pro zlepšení výsledku hospodaření.

V analytické části budou použity vybrané ukazatele finanční analýzy a metoda analýzy.

3 Teoretická východiska

3.1 Ekologické zemědělství ve světě

Historie vzniku ekologického zemědělství se datuje do prvního desetiletí dvacátého století. V této době, byly zdokumentovány první zmínky o snížení půdní úrodnosti a celkových změnách v agrosystémech. Docházelo ke zhoršení kvality potravin, objevovalo se více chorob na pěstovaných plodinách a bylo zaznamenáno více škůdců. V reakci na tyto negativní vlivy byla snaha nalézt jiný způsob zemědělského hospodaření. Začaly se vyvíjet různé směry, které daly základ ekologickému zemědělství.

V prvních desetiletích dvacátého století se rozvinulo tzv. přírodní zemědělství, někdy označováno též jako biologické zemědělství. Směr, který je spojován s prací Němce E. Kōnemanna. Tento způsob hospodaření byl realizovatelný pouze v čistém prostředí. To znamenalo, že byl použitelný převážně na vesnicích, ve kterých nebylo znečištěné ovzduší. Přírodní zemědělství si kladlo za cíl vytvořit nový ekologický produkční systém, který byl zaměřený především na pěstování plodin. Chov zvířat nebyl předmětem tohoto hospodaření, naopak byl zpochybňován, jelikož bývá spojen s vysokými energetickými ztrátami při krmení, s vysokými náklady a velkým pracovním nasazením. Filosofie tohoto zemědělství představovala spíše vegetariánský způsob života. Toto byl jeden z důvodů, proč přírodní zemědělství nenacházelo u většiny lidí pochopení (Urban, Šarapatka, 2003).

Dalším směrem je tzv. Biologicko-dynamické zemědělství, také označované jako biodynamické zemědělství. První myšlenky tohoto typu hospodaření spadají do dvacátých let dvacátého století. V počátku bylo založené na názorech J. W. von Goetheho a posléze na informacích poskytnutých od Dr. Rudolfa Steinera (Hladil, 2011). Způsob hospodaření byl zaměřen především na optimalizaci osevních postupů. Ač je biodynamické zemědělství považováno za předchůdce ekologického zemědělství, do současné doby si udrželo svůj charakter a některými autory v oblasti zemědělství je uznáváno jako samostatný směr. Je pro něj charakteristická orba při zpracování půdy, dodávání kompostovaných statkových hnojiv s použitím biodynamických preparátů a využívání zeleného hnojení (Urban, Šarapatka, 2003).

Organicko-biologické zemědělství je dalším směrem, který se podílel na vzniku ekologického zemědělství. Jeho vznik se datuje do čtyřicátých let dvacátého století. Neslo myšlenku tradičního rodinného hospodaření. Jeho hlavním představitelem byl Dr. Hans Müller. Největšího šíření se mu dostalo po druhé světové válce. Tento typ hospodaření si kladl za cíl

poskytovat plnohodnotné produkty pouze ze zdravé půdy. Dbalo se na používání kompostování, rozprostírání hnoje na povrchu půdy, odvážení organického odpadu z měst zpět k využití na venkov (Urban, Šarapatka, 2003). Naopak nepoužívaly se pesticidy a minerální hnojiva, která měla negativní vliv na edafon a kvalitu potravin.

V padesátých letech vzniká organické zemědělství, které dbalo na recyklaci organických látek a kompostování odpadu. Definice tohoto typu hospodaření se velice podobala současné definici ekologického zemědělství. Využívalo se organického hnojení, kde se používaly komposty z chlévské mrvy (Urban, Šarapatka, 2003). Osevní postupy byly čtyřleté (Guzman, 2008), podobně jako se využívá dnes u některých plodin v ekologickém zemědělství.

Posledním předchůdcem ekologického zemědělství bylo tzv. biologické zemědělství. Tento způsob hospodaření se doplňoval ze zemí Evropy, především Německa a Francie. Byla stanovena optimální půdní struktura, která byla na obhospodařovaných plochách zkoumána a na základě rozborů byly stanovené vhodné osevní postupy (Šarapatka, Urban, 2006). V rámci tohoto typu zemědělství byla stanovena měřítko vyjadřující kvalitu potravin, dále bylo dbáno na ochranu rostlin, s čímž souviselo optimální organické hnojení a došlo k zohledňování půdní fauny, která by měla přispívat k pěstování plodin. Ve Francii byla stanovena metoda „Lemaire-Boucher“, která byla charakteristická používáním mořské řasy jakožto hnojiva, což mělo za následek výrazné obohacování půdy. Druhá metoda „Claude-Albert“ měla téměř stejnou definici současného ekologického zemědělství.

Roku 1972 vznikla mezinárodní federace sdružení za organické zemědělství (dále jen IFOAM). Od této doby se začíná mluvit o ekologickém zemědělství (Šarapatka, Urban, 2005). Díky práci organizace IFOAM bylo v roce 1991 schváleno Nařízení EHS č. 2092/91 o ekologickém zemědělství. Od této doby nastal velký rozvoj ekologického zemědělství a stoupala poptávka po biopotravinách. V současné době je znám způsob ekologického zemědělství ve více než 100 státech po celém světě.

3.2 Vývoj zemědělství na území České republiky

Historie prvotního zemědělství na našem území je datována zhruba 5 500 let př. n. l. V této době již lidé na našem území pěstovali různé druhy plodin nejčastěji obilovin. Vznikala malá políčka, na kterých se střídali různé plodiny a obhospodařovali je drobní zemědělci pomocí jednoduchých nástrojů, jako například rádel a rýčů, ke sklizni obilovin se používali cepy (Ivanega, 2012). Na základě archeologických nálezů je potvrzené, že z hlediska chovu

hospodářských zvířat byly na našem území na počátku neolitu přítomny čtyři druhy zvířat, a to: tuň, prasata, kozy a ovce. Původní domácí prasata byla až do středověku morfoloogicky odlišná od těch současných, byla více osrstěná a podobala se více divokým prasatům. Dalším domestikovaným zvířetem u nás byl od dob starého eneolitu kůň (Kyselý, 2016). Archeologické nálezy dokládají, že kuři se k nám dostali až v 9. století př. n. l. s příchodem Kimerijců. S postupným vývojem a migrací obyvatel byly dovezeny různé druhy domácích, ale i divokých zvířat, se kterými se můžeme na našem území setkávat doposud. Jedná se například o husy, bažanty, či daňky. Primitivní nástroje byly postupně zdokonalovány a od 19. století se v malé míře začaly využívat různé stroje.

28. 10. 1918 byla vyhlášena samostatná Československá republika, která se v té době řadila mezi nejprůmyslovější země Evropy. V některých oblastech této republiky se výrazně rozšiřoval průmysl, avšak vývoj v oblasti zemědělské strojní techniky patřil mezi pomaleji se rozvíjející. Samojízdné pluhu na spalovací motory byly známy již před vznikem republiky, hojně se

Obrázek 2: Samojízdný pluh

Fotografie: archiv agroportal

u nás vyráběly a exportovaly do zahraničí (Ivanega, 2012). Z hlediska hnojení půd se využívala stájová hnojiva v pevném nebo kapalném stavu. V pozdějších letech byla aplikována i minerální hnojiva. Z chemických prostředků byly využívány roztoky zelené skalice pro hubení plevelů. Roku 1926 byl na našem území představen první hospodářský traktor „Škoda HT 30“, který znamenal veliký technologický posun. Od druhé poloviny třicátých let výrazně ovlivňovala zemědělství, a to zejména negativním způsobem 2. světová válka. V jejím průběhu byla vypěstovanými produkty zásobována především armáda. Zemědělská půda byla často poničena a došlo ke globálnímu snížení zásob rostlinné i živočišné produkce. Po skončení 2. světové války se opět mohla rozvíjet výroby zemědělských strojů a již v roce 1946 bylo na našem území 15 000 ks traktorů s jejichž pomocí se hospodařilo.

Z majetkového hlediska do roku 1948 převažovalo soukromé vlastnictví. S nástupem komunismu na našem území byly zakládány státní zemědělské podniky a jednotná zemědělská družstva (dále jen JZD). V rámci kolektivizace byly využívány společné mechanizační prostředky, společně se nakupovala osiva, dobytek se pásal na družstevních pastvinách případně

se prasata, či drůběž chovala ve společných vepříněch nebo drůbežárnách. Hlásaná představa zemědělské politiky v roce 1950 si kladla za cíl zlepšení obdělávání půdy (Ivanega, 2012). Úkolem bylo provádět společné osevy, společné jarní práce a žně za využití společných družstevních strojů. V této době ještě mohli mít družstevníci doma v omezeném množství svůj vlastní dobytek a obhospodařovat vlastní zemědělskou půdu. S postupným vývojem komunistického režimu byly kladeny větší požadavky na převod soukromého vlastnictví do družstev, čímž měla být utvrzována kolektivizace. V průběhu padesátých let byly představeny idey zemědělského hospodaření, které spočívaly v rozorání mezi a scelování pozemků. Tyto skutečnosti se zapříčinily o vznik větrné a vodní eroze, čímž došlo k poklesu bonity půdy, snížení výnosů i znečištění vodních zdrojů, dále díky scelování zmizely desítky kilometrů stromořadí a přírodní vegetace, což celkově výrazně způsobilo zhoršení ekologické kvality prostředí. Koncem roku 1960 obhospodařoval státní sektor 90,9 % veškeré zemědělské půdy a jeho podíl na tržní produkci činil 81,5 %. Od šedesátých let do konce komunistického režimu se počet JZD i státních statků snižoval, ale zvyšovala se jejich průměrná výměra zemědělské půdy. Ke skončení kolektivizované formy zemědělství došlo v roce 1989, kdy byl svrhnut komunistický režim. Celkový počet JZD v tomto roce byl 1 024 a státních statků bylo 174. Po roce 1990 docházelo k restitucím, privatizaci státních podniků a transformaci JZD na zemědělská družstva vlastníků. Od roku 1993 se začala utvářet samostatná zemědělská politika v České republice.

Vstup do Evropské unie v roce 2004 znamenal přistoupení na společnou zemědělskou politiku EU, která byla zavedena již v roce 1962. Jedná se o partnerství mezi zemědělstvím a společností, mezi Evropou a jejími zemědělci. Cílem této politiky je zajištění rozvoje produktivity zemědělství, ochrana zemědělců a zvyšování jejich životní úrovně, zachování venkovských oblastí a typů krajiny v EU a podpora a udržení životaschopnosti hospodářství venkovských oblastí.

3.3 Ekologické zemědělství v ČR

Počátky ekologického zemědělství v České republice se datují od roku 1990. V tomto roce zde byly díky spolupráci MZe ČR, Sdružení Libera a Svazu PRO-BIO vytvořeny základy ekologického zemědělství. V roce 1990 byla poskytnuta finanční dotace, jejímž účelem byla podpora ekologického zemědělství (Vejvodová, 2016). Tato dotace mohla být čerpána, až do roku 1992, což mělo za následek nárůst obhospodařovaných ploch na 15 000 ha. V tuto dobu působilo na území České republiky pět svazů ekologických zemědělců.

V letech 1993 - 1996 byla dotace zrušena. Tento počín vedl k tomu, že ekologické zemědělství se nerozšiřovalo na další plochy, velké množství podniků ukončilo svoji činnost a počet svazů se zredukoval na dva, avšak u podniků, které setrvaly, se podařil především kvalitativní rozvoj ekologického zemědělství. V době bez dotačních příspěvků se ministerstvo zemědělství věnovalo přípravě metodických a legislativních kroků a sjednocování celého hnutí. Roku 1994 bylo rozhodnuto o zavedení jednotné ochranné známky pro biopotraviny, a to zejména z důvodů marketingu a zviditelnění produkce veřejnosti (MZe, 2012). V průběhu období bez dotací se začala objevovat mezinárodní pomoc, která měla pozitivní význam na rozvoj hnutí. Jednalo se o metodickou pomoc celosvětového hnutí ekologických zemědělců IFOAM, o finanční a vzdělávací podporu švýcarského sdružení SVWL, o pomoc americké Nadace Bratrů Rockefellerových a dále o pomoc německé nadace Heinricha Bolla na vydávání knih a informačních systémů pro ekologické zemědělství (Altena et al., 2009).

Jedním z nejdůležitějších kroků při rozvoji ekologického zemědělství bylo obnovení finanční podpory v roce 1998 a vznik nezávislé kontrolní organizace K.E.Z. o.p.s., která dohlíží na dodržování přísných pravidel ekologického hospodaření (KEZ, 2014). Zákon o ekologickém zemědělství byl schválen v roce 2000, přičemž stanovil pravidla pro pěstování a chov hospodářských zvířat, dále pro zpracování, dovoz, vývoz a označování bioproduktů a biopotravin včetně obecných požadavků a kontrolních postupů. V průběhu tohoto období až do roku 2004 došlo k velkému nárůstu ekologicky obhospodařované plochy.

Díky vstupu do EU v roce 2004 byly stanoveny podmínky státní podpory pro ekologické zemědělství v programovém dokumentu „Horizontální plán rozvoje venkova na období 2004 - 2006“, který byl připraven v souladu s nařízením Rady 1257/99 o podpoře rozvoje venkova a který umožňoval čerpat finanční prostředky na podporu rozvoje venkova z garanční sekce fondu EAGGF (evropský zemědělský garanční a orientační fond). Na konci roku 2005 bylo evidováno 829 (tab. 1) ekologicky hospodařících ekologických farem na výměře 254 982 ha. Celkově v tomto roce došlo ke zvýšení počtu výrobců biopotravin a obchodníků s bioprodukty, což signalizovalo zlepšování trhu s biopotravinami. V roce 2007 došlo k nárůstu ekologicky hospodařících farmářů i výrobců biopotravin. Výměra zemědělské půdy dosáhla více než 310 000 ha, což představovalo 7,35 % z celkové výměry zemědělské půdy (Ročenka, 2019). MZe zavedlo nové nástroje na podporu a rozvoj ekologického zemědělství, produkci biopotravin i informování spotřebitelů. Podpora ekologických zemědělců, Tradiční podpora pro ekologické zemědělce, dotace na plochu zařazenou do přechodného období, nebo ekologického zemědělství, byla v roce 2007 vyplácena prvním rokem z Programu rozvoje venkova 2007 -

2013, kde bylo ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření. Podpora se lišila podle obhospodařované kultury, výše dotace byla v roce 2007 v porovnání

Obrázek 3: V popředí orná půda v rámci EZ a v pozadí se nachází trvalý travní porost s remízy

Fotografie: Aleš Jelínek

s předchozími lety vyšší. Na konci prvního programu rozvoje venkova v roce 2013 hospodařilo 3 926 ekologických zemědělců na celkové výměře 493 896 ha, což představovalo podíl 11,70 % z celkové výměry zemědělské půdy (Ročenka, 2019). Výměra orné půdy dosahovala téměř 60 000 ha, došlo ke zvýšení počtu vinic využívajících způsob ekologického hospodaření a počet ekologicky hospodařících včelařů dosáhl počtu patnácti. Pro následující roky bylo spuštěno nové programovací období Programu rozvoje venkova 2014 - 2020. V opatření Ekologické zemědělství, došlo ke zpřísnění podmínek pro dotace na ekologické sady, což způsobilo jejich pokles, resp. část sadů přešla pod jinou trvalou kulturu. Mezi hlavní priority v oblasti ekologického zemědělství patří rozvoj domácího trhu s biopotravinami, jako pozitivní lze vyhodnotit každoroční nárůst počtu výrobců biopotravin.

20. 11. 2015 byl vládou schválen Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství 2016 - 2020. Jednalo se o vůbec první akční plán ekologického zemědělství schválený vládou, což poskytlo lepší základ pro systémovou snahu o jeho realizaci. Hlavními strategickými cíli a prioritními oblastmi tohoto akčního plánu bylo zvýšení ekonomické životaschopnosti ekofarem, zvýšení podílu domácích biopotravin na trhu, zvýšení spotřeby biopotravin, a to zejména domácích, zvýšení povědomí o přínosech ekologického zemědělství pro životní prostředí a welfare zvířat a zvýšení využití poznatků výzkumu a inovací v oblasti produkce

bioproduktů (MZe, 2015). Dále si akční plán 2016 - 2020 kladl za cíl zvýšit podíl orné půdy na 20 % celkové výměry v ekologické zemědělství a dosažení 15 % ekologických ploch na celkové rozloze zemědělské půdy v ČR.

K 31.12. 2017 ekologicky hospodařilo 4 399 ekofarem na celkové výměře 520 032 ha, což představovalo 12,37 % podílu na celkové výměře zemědělské půdy. Z posledních statistických údajů za rok 2019 je patrné, že počet farem hospodařících v EZ se opět zvýšil, a to na počet 4690 s celkovou výměrou 540 993 ha (Zelená zpráva, 2020), přičemž podíl celkové výměry ZPF vzrostl na 15,22 %, což řadí Českou republiku mezi 15 zemí světa s nejvyšším podílem ekologicky obhospodařovaných ploch na celkové zemědělské půdě. Jak vyplývá z předchozích údajů forma ekologického zemědělství má na našem území rozvíjející se trend. Během 30 let se počet farem z původního počtu 3 v roce 1990 rozrostl na nyníšších 4690, což svědčí o zájmu a vývoji tohoto typu zemědělského hospodaření.

ROK	Počet farem EZ	Celková výměra EZ	Podíl z celkové výměry ZPF
2005	829	254 992 ha	5,98 %
2010	3517	448 202 ha	10,55 %
2015	4115	494 661 ha	11,74 %
2019	4690	540 993 ha	15,22 %

Tabulka 1: Vývoj počtu farem a jejich výměry v letech 2005, 2010, 2015 a 2019

O jeho rozvoj se každoročně zaslouhuje ministerstvo zemědělství, které podporuje marketingové a osvětové aktivity i různé vzdělávací a výzkumné projekty. Od roku 2019 byla spuštěna národní informační kampaň pro EZ. Většina cílů prvotního akčního plánu nebyla zcela naplněna, avšak některé významné, jako například dosažení 15 % ekologických ploch z celkové rozlohy zemědělské půdy nebo zvýšení podílů příjmů z produkce na celkových příjmech ekofarem byly splněny. Pro roky 2021 – 2027 je vytvořen nový akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství. Ten je zaměřený na pět prioritních oblastí, pro které jsou definovány dlouhodobé strategické cíle, a to zlepšení ekonomické životaschopnosti ekofarem a zvýšení rozsahu EZ, zejména na orné půdě, zlepšení dostupnosti především domácích biopotravin na trhu, zvýšení spotřeby těchto potravin, zvýšení povědomí o přínosech EZ pro životní prostředí

a prosazování EZ v environmentálně citlivých oblastech, zvýšení odbornosti znalostí a využití poznatků výzkumu a inovací (MZe, 2021). Dále se k těmto pěti strategickým cílům přidávají ty strategické cíle navržené v předchozím akčním plánu 2016 – 2020, které nebyly zcela naplněny.

3.4 Produkce ekofarem

Celková rozloha České republiky je 78 871 km² (ČSÚ, 2020). V současnosti z hlediska životního prostředí ve vztahu k zemědělství rozlišujeme zemědělskou a nezemědělskou plochu. Výměra zemědělské půdy, která zahrnuje ornou půdu, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty je 42 020 km². Nezemědělská půda, do které se řadí lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy zaujímá 36 850 km² (ČSÚ, 2020). Veškerá zemědělská půda ovšem není obhospodařována. V tabulce č. 2 je uveden přehled výměry jednotlivých ploch v rámci zemědělsky obhospodařované půdy. Z veškeré zemědělsky obhospodařované půdy zaujímá největší množství orná půda, a to více než 70 %, druhé nejvíce zastoupené jsou trvalé travní porosty, které představují přibližně 28 %. (ČSÚ, 2020). V rámci EZ je zastoupení ploch odlišné, což dokládá tabulka č. 2. V případě tohoto typu hospodaření jsou nejrozsáhlejší trvalé travní porosty, které představují bezmála 45 % ze všech zemědělsky obhospodařovaných trvalých travních porostů naší republiky. Orná půda v EZ z celkového množství orné půdy v rámci ČR představuje pouze 3,64 % její výměry a jedním z cílů akčních programů je navyšování orné půdy (Ročenka, 2019).

Plochy	Výměra v hektarech		% EZ
	Zemědělská půda celkem	Ekologicky obhospodařovaná zemědělská půda	
Orná půda	2 486 367	90 530	3,64
Chmelnice	5 633	11	0,2
Vinice	17 575	957	5,45
Trvalý travní porost	991 838	443 985	44,76
Ovocné sady	16 886	3712	21,98
Ostatní trvalé kultury	4 768	1585	33,24
Celkem	3 523 659	540 993	15,35

Tabulka 2: Výměra ploch v EZ. Dále určuje procentuální podíl EZ na celkové zemědělské ploše

Ve vztahu k rostlinné a živočišné produkci se váže velikostní struktura podniku. V rámci Evropské unie je průměrná velikost konvenční farmy 20 ha a průměrná velikost ekofarmy je 42

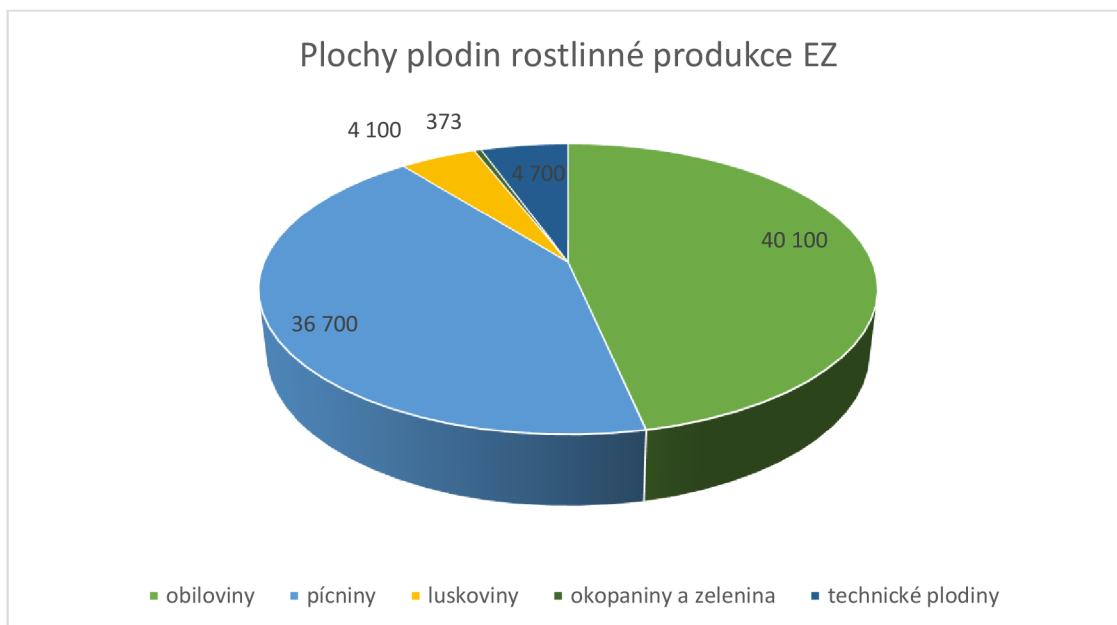
ha. Česká republika v obou případech převyšuje evropský průměr. V případě konvence je průměrná velikost české farmy 76 ha a u ekofarmy patříme mezi evropské země s jejich největší výměrou, konkrétně se řadíme na třetí příčku s průměrnými 115 ha za Slovensko a Velkou Británii (Ročenka, 2019). Velikostní skupiny ekofarem se rozdělují na 0 – 5 ha, 5 – 10 ha, 10 – 50 ha, 50 – 100 ha, 100 – 500 ha, 500 – 1 000 ha, 1 000 – 2 000 ha a více než 2 000 ha. Z výše uvedených rozloh nejvyšší počet ekofarem hospodaří na plochách v rozmezí 10 – 50 ha, v roce 2019 celkově ve 41,2 % případů (Ročenka, 2019). V tabulce č. 3 je uvedena celková specifikace farem za rok 2019 dle velikostních skupin – jejich počet a celková plocha, kterou zaujímají.

Velikostní výměra ekofarem v ha	Počet ekofarem	Plocha ekofarem celkem v ha
0 - do 5	384	881
5 – do 10	383	2 867
10 – do 50	1 930	50 815
50 – do 100	824	58 378
100 – do 500	916	202 328
500 – do 1 000	193	134 451
1 000 – do 2 000	56	76 435
2 000 a více	4	14 839
Celkem	4 690	540 993

Tabulka 3: Velikostní výměra farem a jejich celkový počet

Celková produkce ekofarem za rok 2019 byla přibližně 7 163 mil. Kč. Tento údaj představuje přibližně 5,1 % podíl na celkové zemědělské produkci. V porovnání s podílem EZ na zemědělské půdě je hodnota produkce 3x nižší, avšak je zde velký potenciál růstu produkce. Pro zefektivnění výnosů by bylo dobré zacílit na zlepšení odbytu a usnadnění přístupu na trh všem ekofarmám. V současné době jsou v devíti z deseti případů vypěstované ekologické produkty prodány do konvence.

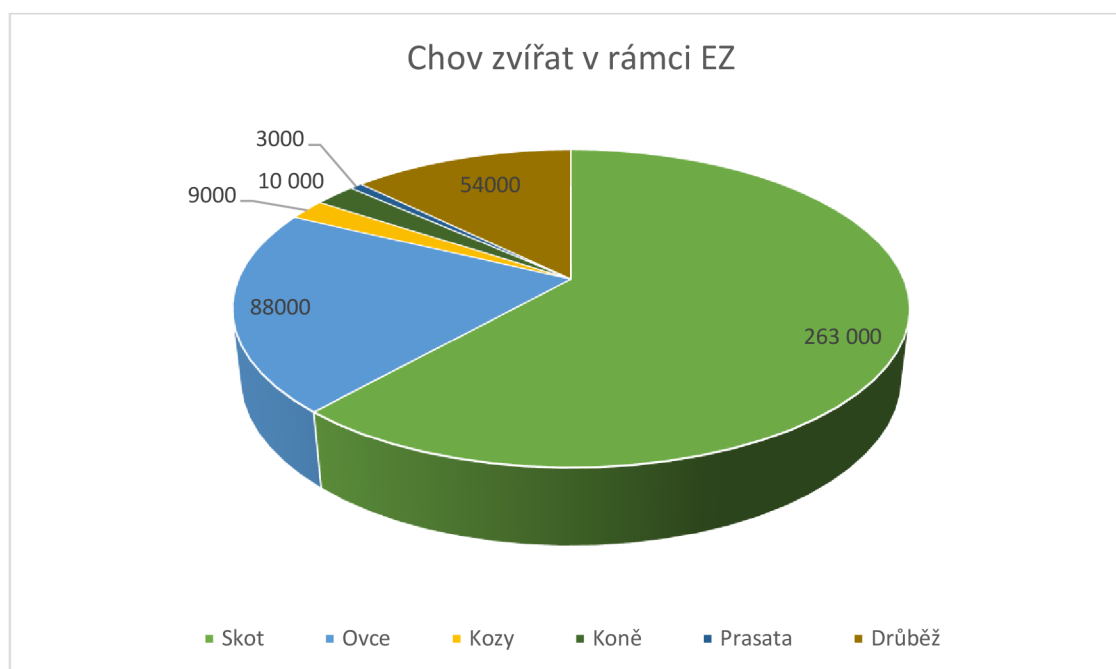
Mezi nejčastěji pěstované plodiny ekologické produkce patří obiloviny a píce. Konkrétně z obilovin se jedná o pšenici, která je primární a oves. Žito a ječmen se pěstují ve výrazně nižší míře. Celkově v roce 2019 byla jejich produkce na 40 100 ha 88 216 tun. Píce se pěstovaly na 36 700 ha. Produkce luskovin na zrno na 4 100 ha byla 5 177. Technické plodiny byly na 4 700 ha okopaniny a zelenina na 373 ha (Zelená zpráva, 2020).

Graf 1: Plochy plodin RV v režimu EZ

Z hlediska živočišné produkce je nejtypičtější chov skotu, kterého bylo v roce 2019 na ekofarmách chováno téměř 263 tis. kusů. Významný je také chov ovcí, jichž bylo téměř 88 tis. kusů. Kozy byly chovány v režimu EZ v počtu přes 9 tis. ks, téměř 10 tis. ks koní, 2,7 tis. prasat a více než 54 tis. kusů drůbeže (Ročenka, 2019).

Chov masného skotu se meziročně zvýšil během let 2014 - 2019 o 21 % a představuje 18 % podíl z celkového počtu skotu chovaného u nás. Ekologický chov ovcí v roce 2019 představoval 41 % z jejich celkového chovu, ale obecně se stavy ovcí bez ohledu na typ zemědělství v rámci posledních let snižují. Chov koz dlouhodobě stagnuje a jejich ekologická produkce představuje 32 % z celkového chovu. U koní došlo ke dvojnásobnému zvýšení chovu v rámci EZ a jeho podíl na celkovém chovu byl 26 %. Drůbež a prasata obhospodařovaná EZ způsobem jsou procentuálně zanedbatelná, pohybují se okolo 0,2 % z celkové produkce, avšak obecně lze konstatovat, že jejich ekologický chov má v posledních letech trvalý nárůst. Významná je i produkce biomléka, kterého bylo v roce 2019 vyprodukováno 37 682 tis. litrů. Z toho kravské mléko představovalo 36 588 tis. litrů, kozí 909 tis. litrů a ovčí 185 tis. litrů (Ročenka, 2019). Mléko zůstává přímo na farmách a je dále využíváno na výrobu mléčných výrobků, například sýrů anebo je vyváženo do mlékáren. Nejčastěji v rámci České republiky, ale dochází i k jeho vývozu za hranice do Německa.

Graf 2: Chov zvířat v režimu EZ

Ze statistických údajů vyplývá, že průměrný český občan utratí za biopotraviny 416 Kč za 1 rok. Což z celkových průměrných výdajů obyvatele v ČR na potraviny 24 455 Kč / 1 rok, nepředstavuje velký procentuální podíl (ČSÚ, 2020). Ovšem i přes toto relativně nízké číslo dochází k nárůstu nakupování biopotravin v ČR. Obrat domácího biotruhu meziročně vzrostl o 33 % na 4,43 mld. Kč (Ročenka, 2019). Od roku 2010 se obrat více než ztrojnásobil. Z důvodu rostoucího zájmu je potřeba sledovat trhy, kde se nejvíce biopotraviny nakupují. Ze statistických údajů vyplývá, že nejčastěji tomu tak je v maloobchodních řetězcích, supermarketech, v prodejnách zdravé výživy a drogeriích.

3.5 Kontrolní organizace

Cílem ekologického zemědělství by měla v první řadě být produkce zdravých a vysoce kvalitních potravin, které nejsou ošetřovány chemickými prostředky. Mezi cíle kontroly v rámci EZ patří ochrana zájmů spotřebitelů potravin, ochrana ekologických podnikatelů před obdržetím neekologických osiv a v neposlední řadě ochrana financí z hlediska neoprávněného čerpání dotací. V rámci ČR existují 4 soukromé kontrolní a certifikační organizace (Akční plán, 2015), které mají uzavřenou veřejnoprávní smlouvu s ministerstvem zemědělství. Jsou to:

- KEZ o.p.s – je společnost založená v roce 1999. Vznikla za účelem zajištění nezávislé kontroly a certifikace producentů, zpracovatelů a obchodníků zařazených do systému ekologického zemědělství a jejich produktů.

- ABCERT AG, organizační složka – společnost, která vznikla v Německu a v České republice působí od roku 2006. Zaměřuje se na kontrolu ekologického hospodaření a bioprodukce. Nabízí kompetentní a nezávislé služby s velkým inovačním potenciálem.
- Biokont CZ, s.r.o. – společnost, která se jako první na území České republiky zabývala ekologickým zemědělstvím. Představuje kontrolní a certifikační organizaci v ekologickém zemědělství. Již od roku 1991 se zabývá ekologickým hospodařením na vlastní farmě a výrobou i prodejem biopotravin.
- BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o. – společnost, která je součástí mezinárodní skupiny Bureau Veritas, která je lídrem celosvětového certifikačního trhu. Specializuje se na testování, inspekce a certifikace. Není specializována pouze na zemědělství, ale působí v různých sektorech, jako například ve stavebnictví, či námořním průmyslu.

Povinností kontrolních organizací je provedení alespoň 1x za rok kontrolu u každého registrovaného ekologického podniku. Navíc musí vykonat alespoň u 10 % podniků namátkovou kontrolu a zároveň musí proběhnout 10 % všech kontrol formou namátkové kontroly. Jejich povinností je v průběhu kontroly odebrat alespoň 5 % vzorků půdy, rostlin, surovin a produktů, za účelem analýzy možného použití nepovolených látek.

Výsledkem kontroly může být udělení osvědčení o původu bioproduktu, to se děje v případě, že je kontrola v pořádku (KEZ, 2014). V případě, že je objeven zvlášť závažný přečin vstupuje do kontrolování státní dozor (ÚKZUZ, SVS, SZPI). Pro testování ekologické produkce slouží pouze určené úřední laboratoře.

Cílem pro ekologického zemědělce je získání certifikátu na produkty, který může obdržet po kontrole od kontrolního orgánu. Certifikát se vydává na stanovenou dobu pro bioprodukty, krmiva a osiva. Může být vydán i podmíněně, kdy jsou stanoveny zvláštní podmínky, které je ekologický podnikatel povinen v určité době splnit. V případě porušení pravidel ekologické produkce může dojít k odeprání udělení certifikátu. Pokud zemědělec splňuje podmínky pro udělení certifikátu, tak kupříkladu u společnosti KEZ je certifikát platný po dobu 15 měsíců. Klient je po jeho obdržení u svých produktů nebo výrobků oprávněn používat výrazy „eko“, „bio“, na balených potravinách logo EU a národní grafický znak stanovený dle legislativních předpisů pro ekologickou produkci. S obdrženým certifikačním listem (Příloha 1) je v jeho přílohách uveden seznam produktů/výrobků (Příloha 2) včetně skupin osvědčených podle žádosti (viz. Příloha 1, 2).

3.6 Cross Compliance

Veškeré vyplácení dotací, ať už se jedná o některé podpory z programu rozvoje venkova nebo přímých plateb je podmíněno plněním podmínek standardů pro udržování půdy v dobrém zemědělském a environmentální stavu, dodržováním povinných požadavků na hospodaření, dobrého veřejného zdraví, životního prostředí a zdraví zvířat i rostlin (tzv. cross compliance).

Každý žadatel o dotační příspěvky musí výše uvedené podmínky dodržovat. Pokud by tomu tak nebylo, sazba jeho dotace může být snížena, popřípadě mu nemusí být ani poskytnuta.

3.7 Dotace

V rámci Evropské unie jsou členskými státy rozdělovány dotace v určitých ročních cyklech. Tato doba je specifikována jako tzv. programové období, pro které je členskému státu přidělena určitá část finančních prostředků z EU a je následně rozdělena do konkrétních operačních programů.

Nástroje finanční pomoci zajišťují tzv. Fondy Evropské unie. Jejich cílem je podpora hospodářského růstu členských zemí EU a snižování ekonomických a sociálních nerovností mezi jednotlivými státy a regiony, jedná se o tzv. politiku soudržnosti. Pro určité programové období je stanoven počet fondů, které dohromady tvoří Evropské strukturální a investiční fondy. Během dotačního období 2014 – 2020 byla ČR prostřednictvím fondů poskytnuta finanční podpora ve výši 23,9 mld. € (MMR, 2015). Jednalo se o pět fondů, a to:

- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) byl dotačně podpořen částkou 2,3 mld. €
- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) 11,94 mld. €
- Fond soudržnosti (ESF) 6,25 mld. €
- Evropský sociální fond (ESF) 3,43 mld. €
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) 0,03 mld. €.

Celkový systém čerpání dotací z EU se řídí stanovenými pravidly z fondů EU. Tato pravidla byla utvářena po dobu několika let složitého vyjednávání a analyzování potřeb jednotlivých států a jejich regionů za účelem vyrovnání rozdílů mezi nimi. Výsledky těchto analýz pro ČR zastřešuje dokument nazvaný Dohoda o partnerství, ve kterém jsou podrobně popsány oblasti stanovené jako národní rozvojové priority ČR. Tyto priority bylo následně potřeba uvést do souladu s prioritami financování celé EU, tzv. tematickými cíli. V České republice je těchto

cílů dosahováno prostřednictvím operačních programů, které definují rozsah a formu podpory pro konkrétní tematickou oblast a stanovují cíle, kterých má být v této oblasti dosaženo. Za sledování naplňování cílů programu a dodržování pravidel jsou odpovědné řídicí orgány. V ČR tyto orgány reprezentují příslušná ministerstva a Magistrát hlavního města Prahy. Dalším zdrojem finančních prostředků jsou Národní dotace, které jsou vypláceny výhradně ze zdrojů České republiky.

3.7.1 Rozvoj venkova

Dlouhodobým cílem v rámci celkového rozvoje EU je podpora venkovských oblastí členských států EU. V rámci Společné zemědělské politiky (dále jen SZP) je podporována vitalita a hospodářská životaschopnost venkovských oblastí prostřednictvím financování a opatření. SZP má stanoveny tři dlouhodobé cíle, které mají za úkol přispívat k udržitelnému rozvoji venkovských oblastí. První cíl se nazývá zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, druhý zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu a třetí dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a zachování pracovních míst. Příspěvek SZP k cílům EU v oblasti rozvoje venkova je podporován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále jen EZFRV). Celkový systém pro poskytování plateb v rámci programů rozvoje venkova je spravován členskými státy v jejich působnosti. Tudíž i přesto, že Evropská komise schvaluje a monitoruje programy rozvoje venkova, tak poskytování plateb probíhá v celostátních nebo regionálních řídicích střediscích členského státu EU v dané zemi. Tyto programy jsou obvykle spolufinancovány z vnitrostátních rozpočtů. Každý program rozvoje venkova musí splňovat nejméně čtyři ze šesti priorit EZFRV, a to:

- předání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech životaschopnost a konkurenceschopnost všech typů zemědělství a inovativní zemědělské technologie a trvale udržitelné lesní hospodářství
- organizace potravinového řetězce, dobré životní podmínky zvířat a řízení rizik v zemědělství
- účinné využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku, která je odolná vůči změně klimatu, v zemědělství, potravinářství a lesnictví
- obnova, ochrana a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím, sociální začleňování, opatření proti chudobě a hospodářský rozvoj na venkovských oblastech.

Dále se priority EZFRV rozdělují na osmnáct konkrétních prioritních oblastí. Každý členský stát si sám ve svých programech stanovuje cíle týkající se zvolených priorit a prioritních oblastí, jakož i strategii plnění těchto cílů. Jednotlivé země si vyberou z „nabídky“ dvaceti obecných politických opatření. Vybraná opatření lze přizpůsobit podmínkám dané země nebo regionu tak, aby splňovala jednu nebo více priorit EZFRV. Pokrok v plnění cílů je sledován prostřednictvím společného rámce pro monitorování a hodnocení (CMEF).

3.7.2 Program rozvoje venkova 2014 - 2020

Program rozvoje venkova zajišťuje finanční podporu pro zemědělce, lesníky a občany hospodařící s určitou půdou, která splňuje podmínky pro čerpání dotace. Byl schválen 26. 5. 2015 a díky němu se do českého zemědělství v průběhu fungování tohoto programu dostalo 96 mld. Kč, z čehož 2,3 mld. € (62 mld. Kč) bylo ze zdrojů evropské unie a zbylých 1,2 mld. € (34 mld. Kč) pocházelo z rozpočtu České republiky (MMR, 2015). Cílem Programu rozvoje venkova 2014 - 2020 je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství, produkce kvalitnějších zemědělských produktů, modernizace zemědělských a potravinářských podniků, vytvoření nových pracovních míst ve venkovských oblastech, posílení českého zemědělství na evropském i světovém trhu, dále podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo rozvoj krajinné infrastruktury (SZIF, 2021). Celkově program rozvoje venkova 2014 - 2020 zahrnuje 13 možných opatření.

- MO1 Předávání znalostí a informační akce
- M04 Investice do hmotného majetku
- M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti
- M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
- M10 Agroenvironmentálně klimatické opatření (AEKO)
- M11 Ekologické zemědělství (EZ)
- M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě
- M13 Platby v oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (LFA)
- M14 Dobré životní podmínky zvířat
- M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů
- M16 Spolupráce
- M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)
- M20 Technická pomoc

Především z důvodu pandemie Covid-19 nebyly připraveny veškeré potřebné náležitosti ke spuštění programů rozvoje venkova na následující zamýšlené programové období. Proto bylo dne 23. 12. 2020 přijato nařízení o přechodných ustanoveních v oblasti společné zemědělské politiky, díky kterému byly PRV prodlouženy na roky 2021 a 2022. Dále bylo rozhodnuto, že na toto období bude poskytnuto 26,9 mld. € z rozpočtu EZFRV na období 2021 – 2021 a navíc 8,1 mld. € z nástroje NextGenerationEU na podporu oživení po pandemii. V návaznosti na tento fakt se předpokládá, že mnoho projektů a režimů v rámci PRV bude pokračovat až do roku 2025.

3.7.2.1 M11 – Ekologické zemědělství (EZ)

Pro čerpání dotací z ekologického zemědělství byl uzavřen pětiletý úvazek pro rok 2015 – 2020. Bylo tomu tak v rámci programového období 2014 – 2020. V roce 2020 bylo možné uzavřít dvouletý závazek. V roce 2021 je pro vstup do navazujícího opatření ekologické zemědělství možné vstoupit prostřednictvím jednoletého závazku (MZe, 2021).

Dotace v rámci tohoto opatření je poskytována na zemědělskou půdu obhospodařovanou v režimu přechodného období nebo ekologického zemědělství s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura – krajinný sad.

Obrázek 4: Značení bioproduktů, vlevo: evropský typ značení, vpravo: český typ značení

Autor koláže: Aleš Jelínek

V období 2014 – 2020 musel zemědělec, který byl žadatelem splňovat kritéria podle paragrafu 2e až 2h zákona o zemědělství, tato podmínka od roku 2021 neplatí. Žadatel o dotaci představuje registrovaného ekologického podnikatele, který se musí řídit paragrafem 6 až 8 zákona o ekologickém zemědělství a musí hospodařit na zemědělské půdě podle uživatelských vztahů LPIS, která má výměru alespoň 0,5 ha. Dále je nezbytné dodržovat požadavky cross compliance, plnit nařízení Komise (ES) č. 889/2008, kterým se stanovují prováděcí pravidla

k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a zákona 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který je platný od 9. 8. 2000 a účinný od 1. 1. 2001 a je hlavním legislativním dokumentem ekologického zemědělství v rámci České republiky. Upravuje v návaznosti na použitelný předpis Evropské unie (Nařízení Rady (ES) č. 834/2007, Nařízení Komise (ES) č. 889/2008 a Nařízení Komise (ES) č. 1235/2008) podmínky hospodaření v ekologickém zemědělství a k němu se vztahující osvědčování a označování bioproduktů, biopotravin a ostatních bioproduktů, a dále výkon kontroly a dozoru nad dodržováním povinností s tím spojených. Týká se pouze oblastí, které nejsou upraveny evropskými právními předpisy pro ekologické zemědělství. Evropská unie v tomto případě ponechává možnost úpravy jednotlivým členským zemím (MZe, 2012). V rámci vymezení pojmů tohoto zákona jsou charakterizovány určité termíny jako například: bioprodukt, což je jakákoliv surovina rostlinného nebo živočišného původu, pocházející z ekofarmy, na kterou je vystaveno platné osvědčení (certifikát). Jako bioprodukt jsou certifikovány nejen suroviny pro výrobu biopotravin, ale chovná zvířata, zástavová zvířata nebo nezpracované suroviny pro nepotravinářské využití (Homolka a Koukolová, 2012). Krmivo, osivo a vegetativní rozmnožovací materiál, na který je vystavený platný certifikát se označuje jako ostatní bioprodukt. Ve vztahu k podnikání je ekologický zemědělec definován jako ekologický podnikatel. Proto osoba podnikající v EZ je ekologický zemědělec, výrobce biopotravin, osoba uvádějící biopotravinu nebo bioprodukty do oběhu, výrobce nebo dodavatel ekologického rozmnožovacího materiálu, ekologický chovatel ryb, ekologický pěstitel hub, ekologický sběrač volně rostoucích rostlin nebo ekologický chovatel včel. Samostatnou hospodářskou jednotkou ve znění zákona č. 242/2000 Sb. je tzv. Ekofarma. Osoba, která je zemědělský podnikatel nemusí na vlastních nebo užívajících pozemcích provozovat pouze ekologické zemědělství. V rámci ekofarmy ovšem musí vyčlenit a přesně určit základní výrobní prostředky. Mezi další legislativní předpisy patří vyhláška MZe č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91, nařízení Komise (ES) č. 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí, nařízení vlády 50/2015 o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády a nezbytné je zmínit nařízení vlády 76/2015 o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství (MZe, 2012).

V případě, že zemědělec provozuje konvenční i ekologické zemědělství, musí být na každé farmě chovány jiné druhy hospodářských zvířat a pěstovány jasně odlišitelné druhy odrůd zemědělských plodin. V rámci ekologického zemědělství lze chovat pouze ty druhy zvířat, které jsou uvedené v § 2 vyhlášky č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství.

Ministerstvem zemědělství je definováno, že základním cílem opatření M11 EZ je podpora systémů hospodaření, které jsou šetrné k životnímu prostředí. To má mít za následek posílení prevence degradace půdy, zachování a obnovení cenných stanovišť na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšení ekologické stability a estetické hodnoty krajiny. Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo

Obrázek 5: Skot chovaný v rámci EZ

Fotografie: Aleš Jelínek

ekologického zemědělství s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura – krajínotvorný sad.

3.7.2.1.1 Trvalé travní porosty

V roce 2019 trvalé travní porosty zaujímali přes 82 % výměry zemědělské půdy, která je ekologicky obhospodařována (Ročenka, 2019). Hospodaření na trvalých travních porostech, a tedy i chov hospodářských zvířat je nejvíce rozšířeným způsobem ekologického hospodaření

Obrázek 6: Trvalý travní porost v rámci EZ

Fotografie: Aleš Jelínek

v ČR. Aktuální sazba pro rok 2021 je 86 € / 1 ha trvalého travního porostu v rámci přechodu na ekologickou produkci a v případě již hospodařícího subjektu v EZ je 83 € / 1 ha trvalého travního porostu. V případě TTP je žadatel povinen zajistit hospodaření v souladu s nařízením vlády 50/2015, dle § 7. Dále je nezbytné, aby byla provedena minimální zemědělská činnost na všech TTP, a to provedením pastvy včetně odklizení nedopasků do 31. 7. příslušného kalendářního roku nebo do 31. 8. na dílech půdních bloků, které se alespoň 50 % výměry nacházejí v horské oblasti. V případě seči včetně odklizení biomasy je stanovené tak provést do 31. 7. příslušného roku nebo do 31. 8. na dílech půdních bloků, které se alespoň 50 % výměry nacházejí v horské oblasti (MZe, 2021).

3.7.2.1.2 Orná půda

Orná půda v rámci EZ zaujímá necelá 4 % obhospodařované plochy. Cílem do budoucna je její zvětšení. V rámci orné půdy jsou specifikovány čtyři standardní orné půdy, na kterých je pěstována buď:

- **zelenina nebo speciální byliny** - pro ně je stanoveno 5 podmínek, které musí hospodář dodržovat, a to:
 - pěstování pouze druhů zeleniny uvedených v příloze metodiky
 - minimální objem výsevu dle metodiky
 - v případě pěstování speciálních bylin zajistí v dotačním roce souvisle zapojený pokryv podporovaného druhu bylin
 - po sklizni zlepšujících netržních plodin nesmí na tomto půdním bloku pást dobytek
 - do 31. 12. příslušného kalendářního roku musí sklídit a odvést veškerou produkci z podporovaných druhů zeleniny a bylin
- **tráva na semeno** – pro kterou jsou stanoveny dvě podmínky, a to:
 - nepást zvířata na takovém půdním bloku, pro který čerpá v daném roce dotaci
 - musí pěstovat pouze předepsanou monokulturu množitelského porostu trav dle legislativního předpisu (vyhláška 129/2012 Sb.)
- **ostatní plodiny** – pro které jsou stanoveny 3 podmínky, a to:
 - zemědělec nepěstuje *Rumex acetosa*, *Miscanthus giganteus*, *Miscanthus sacchariflorus*, *Miscanthus sinensis* a dále křížence a hybridy těchto druhů na půdních blocích.
 - hospodář je povinen v termínu do 15. 11. sklídit a odvést veškerou produkci ostatních plodin.
 - na místě, kde byly pěstovány zlepšující netržní plodiny, nesmí po sklizni pást dobytek. V případě netržních plodin může.
- **jahodník** – jeho pěstování je z hlediska splnění veškerých náležitostí nejnáročnější. Je stanoveno celkem 7 podmínek, které žadatel musí splnit, a to:
 - minimální hustota 20 000 ks životaschopných jedinců / 1 ha
 - minimální počet výsadby 29 000 ks / 1 ha

- nová výsadba jahodníku je provedena pouze po předplodině nebo hlavní plodině s meziplodinou. Předplodina nebo meziplodina musí být zapraveny do půdy jako hnojení.
- v případě druhého roku závazku provádí žadatel do 30. 4. odstranění čepelí listů jahodníku
- plečkování 2x do roka (první do 31. 8. a druhé do 31. 10.)
- sečení porostu musí být provedeno do 30. 9. a posečená biomasa je buď zmulčována nebo odstraněna z pozemku
- na místě, kde se jahodník pěstuje, neprovádí zemědělec v daném roce pastvu

Pro výše zmíněné pěstované plodiny jsou stanoveny rozdílné sazby dotací pro zemědělce v přechodu na ekologickou produkci a pro zemědělce již hospodařící v EZ. Výše jednotlivých sazeb jsou uvedeny v příložených tabulkách č. 4 a 5.

Definice konkrétních podmínek hospodaření v ekologickém zemědělství znamená zavedení podrobnějších požadavků na způsob pěstování s důrazem na produkci a sklizeň. Při žádosti o dotaci na pěstování ostatních plodin, pěstování zeleniny a speciálních bylin musí zemědělec po sklizni na minimálně 20 % výměry pěstovat hlavní plodiny. V případě, že výše uvedené plodiny pěstuje na ploše menší než 5 ha, tak tuto podmínku dodržovat nemusí. Pokud je hlavní plodinou vojtěška nebo jetel, jejich výměra se započítává do požadovaných 20 %. Je vyžadována sklizeň a odvoz hlavní plodiny, a to i tehdy, když hlavní plodinou v příslušném roce je zlepšující plodina. V případě vojtěšky, jetele nebo jejich směsí s trávami, je tedy nutné porost minimálně jednou za rok posekat a z pole odvézt. U víceletých plodin podmínka neplatí v prvním roce po zasetí. Pro pěstování bylin a zeleniny jsou stanoveny minimální výsevky stejně jako v integrované produkci. Ze seznamu podporovaných druhů zeleniny byla odebrána dýně olejná, která byla v minulosti často předmětem spekulací při pěstování zeleniny. Na orné půdě je kromě polních plodin, bylin a zeleniny, možné dále pěstovat trávy na semeno a nově zakládat tzv. „černý úhor“. Dále je známa kultura G, kterou se označuje travní porost na orné půdě, kde tráva zaujímá více než 50 % plochy. Tato půda je podporována nižší sazbou než standardní orná půda.

3.7.2.1.3 Travní porost na orné půdě

Pokud chce žadatel čerpat tuto dotaci, tak musí dodržet podmínku údržby travního porostu. Buď musí travní porost 2x do roka posekat nebo nechat spást, ale musí se postarat o likvidaci

případně nespasených ploch. Konkrétně první seč včetně odklizení biomasy musí proběhnout do 31. 7. nebo do 31. 8., pokud se alespoň 50 % půdního bloku nachází v horské oblasti a druhá seč do 31. 10. Obdobné termíny platí i pro pastvu a likvidaci nespasených ploch dobyt看em. Pouze v případě celoroční pastvy je zemědělcům povoleno zlikvidovat nedopasky do 31. 12. příslušného kalendářního roku (MZe, 2021)

3.7.2.1.4 Úhor na orné půdě

Jedná se o obhospodařování zemědělské půdy mechanickou kultivací několikrát do roka.

Pro zemědělce jsou stanoveny konkrétní termíny, ve kterých musí provést celkem pět úkonů, a to podmítku (od 1. 5. do 31. 5.), zkyprění (od 1. 7. do 31. 7), zdiskování (od 1. 8. do 31. 8.), zorání (od 1. 9. do 30. 9.) a zvalení nebo zvláčení (od 1. 10. do 31. 10). V každém roce nemusí být prováděny veškeré úkony, ale stačí, když je proveden alespoň jeden z výše uvedených.

Ten, kdo obhospodařuje více než 5 ha plochy, může mít úhor maximálně na 15 % výměry orné půdy.

3.7.2.1.5 Trvalá kultura ovocný sad

Každý sad, na který je žádána podpora, musí být veden v registru sadů. Rozdělují se na dva typy a to intenzivní ovocné sady a ostatní ovocné sady.

U intenzivních ovocných sadů je dotace poskytována na vybrané druhy dřevin a keřů. Konkrétně z dřevin na broskvoně, hrušně, jabloně, meruňky, slivoň švestku, slivoň obecnou, slivoň renklódu, třešně a višně a z keřů na angrešt, maliník, ostružiník, rybíz a borůvku. Dále jsou stanoveny počty životaschopných jedinců na 1 ha produkční plochy. V případě peckovin nesmí jejich počet klesnout pod 200 kusů, u jádrovin pod 500 kusů a u ovocných keřů pod 500 kusů. V meziřadí stromů je zakázáno pěstovat zemědělské plodiny a pást dobytek. Hospodář je povinen provádět ořezání stromů z důvodu prosvětlení koruny do 15. 8., zabezpečit stromy před okusem, zemědělskou plochu v rámci sadu musí do 31. 8. posekat a odklidit biomasu. Vyprodukované ovoce musí sklídit do 30. 11. a u převládajícího druhu musí prokázat minimální úroveň vlastní produkce. V období od 1. 3. do 30. 9. je povinen každodenně zaznamenávat abiotické faktory.

Ostatní ovocné sady, na kterých se pěstují ovocné stromy, musí splnit podmínku 100 jedinců na 1 ha, u ovocných keřů to je 1 000 jedinců na 1 ha. Zde platí možnost pěstovat jiné

zemědělské plodiny v meziřadí anebo pást zvířata, avšak je nezbytné zajistit stromy nebo keře před možným poškozením.

3.7.2.1.6 Trvalá kultura vinice a chmelnice

V rámci ekologického pěstování vinice, je hospodář povinen dodržet minimální hustotu výsadby, a to 1800 kusů životaschopných jedinců na 1 ha vinice. Dále je povinen zajistit, aby se alespoň v každém druhém meziřadí nacházel bylinný porost, který musí být udržován (MZe, 2021). Během roku musí vinnou révu prosvětlovat vhodnými ošetřeními.

Chmelnice jsou obhospodařovány v rámci EZ nebo jeho přechodného období. Pro dodržení pravidel čerpání a hospodaření musí žadatel plnit podmínky nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a nařízení komise č. 889/2008 zákona o ekologickém zemědělství.

3.7.2.1.7 Trvalá kultura krajinnotvorný sad

U krajinnotvorného sadu musí hospodář čerpající dotace provést do 31. 8. seč včetně odklizení biomasy nebo musí zajistit vypasení meziřadí hospodářskými zvířaty, ale musí zajistit ponechání 5 – 15 % výměry v meziřadí, která je posečena nebo spasena až v následujícím roce do 31. 8. Sečenou respektive pasenou plochu musí tvořit bylinná vegetace.

Dotace na:	Sazba EUR / 1 ha
Trvalý travní porost, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství na travních porostech, na kterém žadatel plní podmínky podle § 11	84
Standardní orná půda, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 4	536
Standardní orná půda, jde-li o pěstování trav na semeno v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 5.	265

Standardní orná půda, jde-li o pěstování ostatních plodin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 6.	245
Travní porost, jde-li o pěstování trav na orné půdě v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 13.	79
Úhor, jde-li o odplevelování dočasným úhorem v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 14	34
Ovocný sad, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství v režimu intenzivní sadby, a kde žadatel plní podmínky podle § 15 odst. 2	825
Ovocný sad, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství v režimu pro ostatní sadby, a kde žadatel plní podmínky podle § 15 odst. 3	419
Vinice, jde-li o pěstování révy vinné Ovocný sad, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství, ve kterém žadatel plní podmínky podle § 16	900
Jiná trvalá kultura, jde-li o péči o ekologicky významný prvek, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství v režimu krajinyotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle § 17	165
Chmelnice, jde-li o pěstování chmelnic v systému ekologického zemědělství, ve	

<p>kterém žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 834/2007, nařízení Komise (ES) č. 889/2008 a zákona o ekologickém zemědělství</p>	<p>900</p>
<p>Standardní orná půda, jde-li o pěstování jahodníku v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 7</p>	<p>669</p>

Tabulka 4: Sazby dotací v rámci přechodu na ekologickou produkci, dle nařízení vlády č. 76/2015 Sb.

Dotace na:	Sazba EUR / 1 ha
<p>Trvalý travní porost, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství na travních porostech, na kterém žadatel plní podmínky podle § 11</p>	<p>83</p>
<p>Standardní orná půda, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 4</p>	<p>466</p>
<p>Standardní orná půda, jde-li o pěstování trav na semeno v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 5.</p>	<p>180</p>
<p>Standardní orná půda, jde-li o pěstování ostatních plodin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 6.</p>	<p>180</p>

Travní porost, jde-li o pěstování trav na orné půdě v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 13.	69
Úhor, jde-li o odplevelování dočasným úhorem v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 14	29
Ovocný sad, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství v režimu intenzivní sadby, a kde žadatel plní podmínky podle § 15 odst. 2	779
Ovocný sad, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství v režimu pro ostatní sadby, a kde žadatel plní podmínky podle § 15 odst. 3	417
Vinice, jde-li o pěstování révy vinné Ovocný sad, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství, ve kterém žadatel plní podmínky podle § 16	845
Jiná trvalá kultura, jde-li o péči o ekologicky významný prvek, který je obhospodařován v systému ekologického zemědělství v režimu krajinytvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle § 17	165
Chmelnice, jde-li o pěstování chmelnic v systému ekologického zemědělství, ve kterém žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 834/2007, nařízení Komise (ES) č. 889/2008 a zákona o ekologickém zemědělství	845

Standardní orná půda, jde-li o pěstování jahodníku v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 7	583
---	-----

Tabulka 5: Sazby dotací pro ekologickou produkci, dle nařízení vlády č. 76/2015 Sb.

Výše sazeb uvedené v tabulkách č. 4 a 5 mohou být sníženy o 32 eur / 1 ha, jde-li o půdní blok nacházející se na území národního parku, na území 1. zóny chráněné krajinné oblasti, popřípadě ve zranitelné oblasti na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích se zamokřenými půdami vymezenými hlavními půdními jednotkami 65 až 76 (Nařízení vlády č. 262/2012). V případě, že se nachází díl půdního bloku na území národního parku nebo na území 1. zóny chráněné oblasti jen z části, tak se dotace sníží pouze na této části půdního bloku. Pokud žadatel prokáže, že se díl půdního bloku v národním parku nachází v zastavěném území obce nebo zastavitelné ploše obce, tak se snížení neuplatní.

3.7.2.2 M10 – agroenvironmentálně klimatické opatření (AEKO)

Toto klimatické opatření je jedním z dalších v rámci Programu rozvoje venkova. Nespadá tedy do ekologického zemědělství, ale může se s ním vzájemně prolínat. Základním cílem tohoto opatření je podpora způsobů využívání zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Toto opatření má za úkol podporovat zachování a obhospodařování území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny. V současné době přechod z integrované produkce do opatření ekologického zemědělství není možný a je potřeba dodržovat základní princip pro veřejné výdaje EU, že žádné náklady na stejnou činnost nesmí být financovány z veřejných zdrojů dvakrát. (VeJVodová, 2018).

Obdobně jako u opatření M11 byly dříve standardní 5leté závazky. V roce 2019 byly schváleny zkrácené navazující dvouleté závazky a v letošním roce 2021 je již možné předkládat pouze jednoleté závazky. Tyto zkrácené doby jsou způsobeny blížícím se přechodem do nového programového období (MZe, 2019).

Žadatel o AEKO je subjekt obhospodařující v evidenci půdy (LPIS) alespoň minimální výměru zemědělské půdy a nemusí se jednat o podnikatele (MZe, 2019). Každý, kdo vstupuje do tohoto opatření především za účelem čerpání dotací, se tímto konáním zavazuje, že po celou dobu trvání závazku bude hospodařit v souladu s podmínkami daného podopatření nebo titulu na celé

výměře zemědělské půdy, se kterou do závazku vstoupil v souladu s podmínkami cross compliance a ostatními podmínkami danými platnou evropskou a národní legislativou. Pokud tak nebude činit, je možné, že mu budou dotace sníženy, či v krajním případě zcela odebrány.

Toto opatření je tvořeno z jednotlivých podopatření, pro které jsou stanoveny výše sazeb v € na ha, viz. Tabulka č. 6.

Podopatření	Výše sazby (€ / 1 ha)
Biopásy	
Krmné	670
Nektarodárné	609
Ochrana čejky chocholaté	667
Integrovaná produkce ovoce	400
Integrovaná produkce révy vinné	
Základní ochrana vinic	197
Nadstavbová ochrana vinic	550
Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku	
Integrovaná produkce zeleniny	425
Integrovaná produkce jahodníku	431
Ošetřování travních porostů	
Obecná péče o extenzivní louky a pastviny	96
Mezofilní a vlhkomilné louky hnojené	166
Mezofilní a vlhkomilné louky nehnojené	185
Horské a suchomilné louky hnojené	121
Horské a suchomilné louky nehnojené	170

Trvale podmáčené a rašelinné louky	692
Ochrana modrásků	173
Ochrana chřástala polního	198
Suché stepní trávníky a vřesoviště	353
Druhově bohaté pastviny	213
Údržba zatravněných dílů půdních bloků	
Základní údržba	107
Údržba podél vodního útvaru	115
Údržba zatravněných drah soustředěného odtoku	135

Tabulka 6: Výše sazeb AEKO (€/ 1 ha)

3.7.3 Přímé platby

Tyto platby jsou zemědělcům k dispozici od roku 2004 po vstupu do Evropské unie. Zaujímají největší podíl vyplacených dotačních prostředků. Do současnosti byla provedena řada reforem v rámci společné zemědělské politiky, což značně ovlivnilo vývoj přímých plateb. Přičemž poslední z roku 2013 výrazně změnila strukturu plateb pro období 2015 – 2020. Přímé platby jsou poskytovány ze zdrojů Evropské unie, avšak Česká republika pokračuje ve výplatě z národního rozpočtu tzv. přechodnou vnitrostátní podporou. Mezi základní podmínky nutné k zisku těchto dotací patří, že žadatel musí být zemědělským podnikatelem, aktivním zemědělcem a obhospodařuje zemědělskou půdu, která je evidovaná v registru zemědělské půdy LPIS podle uživatelských vztahů.

Registr půdy, je primárně vytvořený k evidenci využití zemědělské půdy a jeho hlavním účelem je ověřování údajů z žádostí o dotace, které jsou poskytovány ve vazbě na zemědělskou půdu a následné potvrzování pravosti údajů. Jeho data jsou využívána bez ohledu, zda se jedná o národní dotace nebo o dotace financované ze zdrojů Evropské unie.

Žádost o udělení přímých dotací se podává v rámci tzv. Jednotné žádosti do 15. května příslušného kalendářního roku. V roce 2020 z důvodu pandemie Covid-19, byl termín pro podávání žádostí posunutý do 15. 6. 2020.

Přímé platby zahrnují jednotlivá opatření:

- **Jednotná platba na plochu zemědělské půdy neboli SAPS**, která je nejvýznamnější složkou přímých plateb. Cílem této dotace je podpora pro zemědělce, kteří hospodaří na ploše alespoň 1 ha zemědělské půdy, aby byly zajištěny jejich stabilní příjmy. Výše sazby v roce 2020 činila 3 644 Kč / 1 ha.
- **Platba pro mladé zemědělce** má sloužit mladým zemědělcům do 40 let věku, kteří začínají podnikat v zemědělství bez ohledu na právní subjekt (fyzická či právnická osoba), který ke své činnosti zvolí. Hlavním cílem je snaha přesvědčit a podpořit mladé lidi, aby začali hospodařit. Dotace je vyplácena po dobu pětiletého období od zahájení podnikání. Výše této sazby v roce 2020 činila 1 822 Kč / 1 ha.
- **Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí neboli GREENING**, který představuje snahu o udržení tzv. ozelenění. Jedná se o druhou nejdůležitější platbu v rámci přímých plateb. Plnění Greeningu je povinné pro žadatele o platbu SAPS. Povinnost plnění podmínek Greeningu se nevztahují na plochy subjektů plnících podmínky EZ v případě, kdy je zemědělský podnik rozdělen do zřetelně oddělených jednotek. Nejsou-li využívány všechny jednotky zemědělského podniku k ekologické produkci, tak musí hospodář udržovat pozemky, zvířata a produkty využívané v rámci EZ odděleně od ostatních a vést o rozdělených odděleních patřičné záznamy. Výše sazby Greening v roce 2020 byla 2 014 Kč / 1 ha.
- **Dobrovolná podpora vázaná na produkci neboli VCS** poskytuje podporu na vybranou produkci rostlinné a živočišné výroby. Jedná se například o podpory pro produkci: brambor určených na výrobu škrobu (15 311 Kč / 1 ha), konzumních brambor (4 510 Kč / 1 ha), cukrové řepy (7 712 Kč / 1 ha), chmelu (16 823 Kč / 1 ha), ovocných druhů s velmi vysokou pracností (12 535 Kč / 1 ha), ovocných druhů s vysokou pracností (8 571 Kč / 1 ha), zeleninových druhů s vysokou pracností (3 959 Kč / 1 ha), zeleninových druhů s velmi vysokou pracností (11 312 Kč / 1 ha), bílkovinných plodin (2 147 Kč / 1 ha), telat masného typu (4 012 Kč / 1 VDJ) a ovcí a koz (4 472 Kč / VDJ). V posledních letech dochází k největšímu nárůstu v oblasti bílkovinných plodin.
- **Přechodné vnitrostátní podpory**, jsou národní doplňkové platby k přímým podporám, které jsou vypláceny pouze z rozpočtu České republiky. Zahrnují podporu v sektorech zemědělské výroby – brambory, chmel, výroba šrotu, dále podpory na skot, ovce a kozy.

3.7.4 Národní dotace

Jsou hrazeny pouze ze zdrojů České republiky formou cílených programů na různá zemědělská odvětví, která nejsou podporována Evropskou unií. Hlavním cílem je přispění k udržování a

rozvíjení výrobního potenciálu zemědělství a zvýšení jeho podílu na rozvoji venkova. Mezi významné podpory patří například národní dotační program 1.D. Podpora včelařství. Ve vztahu k ekologickému zemědělství je vypsána národní dotace 1.V podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologické zemědělství. Předmětem této dotace je nově vysázený ovocný sad v režimu EZ mimo území hlavního města Prahy.

Další možností čerpání národních dotací je Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (dále jen PGRLF), jehož hlavní činností je poskytování podpor formou dotací úroků z komerčních úvěrů, snížení jistiny úvěru, poskytnutí finanční podpory. V současné době zahrnuje třináct programů, které jsou určeny pro zemědělské prvovýrobce, zpracovatele zemědělské produkce a podnikatele v oblasti lesního hospodářství. Dále poskytuje přímou podporu při nákupu zemědělské půdy (poskytnutí úvěru a jeho zajištění), nedílnou součástí je i podpora pojištění hospodářských zvířat a plodin v rámci zemědělství. V roce 2021 se výše podpory v rámci jednotlivých programů pohybuje v rozmezí 50 – 62 % uhrazeného pojistného. Například u programu pojištění hospodářských zvířat nebo ostatních plodin je výše 50 %. 62 % je uhrazeno v rámci programu pojištění speciálních plodin.

3.7.5 Systém čerpání dotací

Zemědělec, který chce čerpat dotace, si o ně musí zažádat. V současné době je jedinou možností podání žádosti prostřednictvím portálu farmáře v elektronické podobě. Dříve bylo možné podávat žádosti i písemnou formou nebo osobně na příslušné pobočce SZIF.

Jednotlivé kroky spočívají v připojení na webové stránky SZIF popřípadě eAGRI, následně je vybráno políčko Portál farmáře, do kterého se registrovaný zemědělec přihlásí pomocí uživatelského jména a hesla. Následně vybere odkaz Aktuální podání, po jehož rozkliknutí zvolí nabídku Jednotná žádost. Poté pro snadnější zadání pozemků deklarujících zemědělskou půdu vybere Aplikace LPIS pro přípravu deklarací pozemků, po jejímž rozkliknutí se do nového okna prohlížeče otevře aplikace Předtisky s přehledem datových sad uživatele (MZe, 2015).

Hlavním předmětem žádosti o dotaci je tedy Jednotná žádost (přílohy 3 – 10). V této žádosti musí žadatel vyplnit několik polí. Jedná se například o údaje o žadateli (jeho identifikační číslo, jméno, příjmení, rodné číslo, telefon, e-mail), adresu pro doručování (pokud je odlišná od sídla nebo adresy trvalého bydliště), bankovní spojení žadatele, deklaraci veškeré zemědělské půdy, dále musí žadatel zaškrtnout, o jaké konkrétní dotace v rámci Jednotné žádosti žádá. Pokud například žádá o dotaci na jednotnou platbu na plochu (SAPS), podpory vázané na produkci VCS, přechodné vnitrostátní podpory (PVP), ekologické zemědělství (EZ) a navazující

agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO), tak musí zaškrtnout veškerá pole SAPS, VCS, PVP, EZ, NAEKO (přílohy 3 – 7) a pro všechny tyto dotační tituly musí v rámci příloh uvést konkrétní pozemky, jejich výměru a kulturu o kterou se na daném pozemku jedná, popřípadě i konkrétní druh pěstované plodiny pokud žádá dotaci na produkci bílkovinných plodin. V žádosti je možné uvést i právní nástupnictví. V takovém případě se uvádí i údaje o původním vlastníkovi.

3.7.6 Faktory ovlivňující ziskovost v chovu skotu

V České republice v rámci ekologického zemědělství jsou hojně rozšířené dva typy produkce skotu. První je chov skotu, který je zaměřený na produkci mléka. V tomto případě jsou nejvíce chovány tzv. dojnice. Faktory ovlivňující ziskovost v tomto případě jsou:

- Ceny mléka
- Ceny vstupů
- Dotace
- Dojivost
- Reprodukce
- Krmiva
- Dlouhověkost a obměna stáda
- Zdravotní stav
- Odchov telat

V rámci chovu je tedy nezbytné zajistit takový skot, který produkuje kvalitní mléko a zároveň zdravé potomstvo.

Druhý typ je chov skotu bez tržní produkce mléka. Tento chov je zaměřený především na produkci masného skotu. Faktory ovlivňující ziskovost u tohoto skotu jsou:

- Ceny masa
- Odchov telat
- Ceny vstupů

- Dotace
- Reprodukce
- Krmiva
- Dlouhověkost a obměna stáda
- Zdravotní stav

4 Analytická část

4.1 Charakteristika vybrané ekologické farmy

Předmětná farma se nachází v Plzeňském kraji, který je z hlediska celkového počtu farem obhospodařovaných v rámci ekologického zemědělství i jejich rozlohy druhý nejpočetnější po Jihočeském kraji v České republice. V průběhu posledních let se počet ekofarek v Plzeňském kraji zvyšuje. V roce 2019 zde byl zaznamenán nejvyšší nárůst, a to o 21 ekofarek. Celkový počet farek k 31. 12. 2019 je 558 s celkovou výměrou obhospodařované plochy EZ 70 211 ha (Ročenka, 2019). Orná půda je na 17 208 ha, trvalé travní porosty na 52 798 ha a trvalé kultury na 182 ha (graf 3).

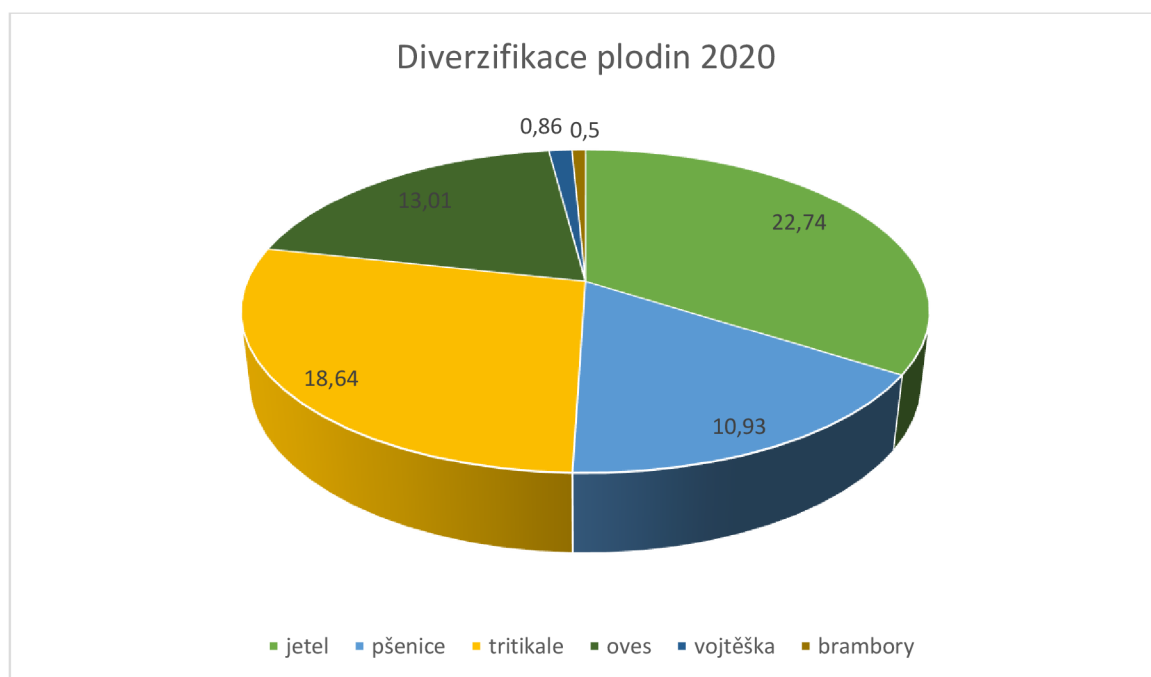
Graf 3: Procentuální podíl TTP, OP a TK v Plzeňském kraji

Vybraná ekofarma se nachází v Pošumaví v malých obcích, v okrese Klatovy. Z hlediska geomorfologické oblasti se Šumava člení na tři podoblasti, a to Předhoří Šumavy, Předhoří Novohradských hor a Plánickou vrchovinu. V rámci hydrografických oblastí patří představované území ekofarmy do pomoří Severního moře a do povodí řeky Vltavy a jejích přítoků. Nadmořská výška území se pohybuje v rozmezí od 530 - 660 m n.m. Průměrná roční teplota je kolem 7,5 °C a roční úhrn srážek kolem 600 mm (Černý, 2014).

Farmář podniká z hlediska právní formy jako fyzická osoba. Jedná se o rodinnou farmu s třiceti letou tradicí. Z toho v režimu ekologické zemědělství hospodaří již desátým rokem. Na farmě pracují čtyři rodinní příslušníci. Ekofarma se zabývá rostlinnou i živočišnou výrobou, ale

především je zaměřena na chov a kombinovanou užitkovost českého strakatého skotu s tržní produkcí mléka a chov masného skotu plemene Aberdeen angus. Celková výměra obhospodařovaných pozemků je cca 270 ha, z toho trvalé travní porosty jsou na 112 ha, orná půda na téměř 70 ha a zbytek tvoří pastviny. Ve vlastnictví farmáře je přibližně 120 ha, zbylé pozemky jsou využívány formou pachtu půdy. Velké množství pozemků se nachází v ANC. Při porovnání s průměrným rozvrstvením půdy v rámci EZ, je tento podnik ideálním příkladem dosažení záměru akčního plánu, který si klade za cíl zvýšení podílu orné půdy na 20 % celkové zemědělské půdy obhospodařované v rámci EZ v České republice. V případě tohoto podniku je orná půda dokonce na 26 % z celkové plochy.

Půda je obhospodařována podle pravidel ekologického zemědělství bez použití anorganických hnojiv či pesticidů. Veškeré živiny, které jsou do půdy dodávány, tak výhradně prostřednictvím statkových hnojiv. Pro pěstování zemědělských plodin jsou používána pouze certifikovaná osiva odrůd pro ekologické zemědělství (zaštiťovaná ústředním kontrolním a zkušebním úřadem zemědělským). Pěstuje se jetel, tritikale, pšenice, oves, vojtěška a brambory (graf 4). Obiloviny a jeteloviny jsou využívány pro krmení dobytka. Jetel se každoročně pěstuje alespoň na 20 ha plochy.

Graf 4: Diverzifikace plodin podniku

V rámci živočišné výroby ekofarmy jsou využívány moderní technologie jako například dojící robot a s ním kooperující pastevní branka. Tyto moderní technologie jsou určeny pro dojící krávy, kterých je na farmě chováno přibližně 70. Používají se speciální obojky, která mají

dojnice na krku. Při dojení jsou dojícím robotem scanovány, díky čemuž je dojnice identifikována. Výhodou tohoto systému je, že dobytek se v průběhu dne může volně pohybovat, pít, ležet či se pastvit a následně se sám dojde nechat podojit. Dojnici, která vejde do dojícího boxu, jsou robotem nejprve očištěny struky a je jí předloženo krmivo, respektive je možné kombinovat až čtyři druhy krmiv. Po očištění struků kartáčky dochází ke scanování vemene a následně se k jednotlivým strukům připojí dojící zařízení. Kvalita nadojeného mléka je systémem okamžitě vyhodnocována, což přispívá k optimalizaci následných výnosů. Podle zjištěných hodnot může být konkrétní krávě poskytnuta úprava krmení nebo mohou výsledky upozornit na onemocnění zvířete, díky čemuž se zahájí včasná léčba, což vede ke zlepšování zdraví dojnic.

Druhá část farmy se zaměřuje na chov masného skotu. Základní stádo je tvořeno jedním plemenným býkem a přibližně 42 matkami. Každoročně je na farmě vypěstováno kolem 20 býků na maso. Většina vyprodukovaného masa je prodávána do Německa. Zbylé maso je rozděleno ve čtvrtkách, následně se ukládá do zracího chladicího boxu a poté z něj majitelé vyrábí steaky, které prodávají v jejich hostinci.

Zisky podniku plynou především z prodeje mléka, které i přesto, že je produkováno v rámci EZ, tak je v největší míře prodáváno do konvence do Německa. Jeho roční produkce je kolem 400 000 litrů. Předností podniku je i mlékomat, který je volně přístupný veřejnosti a je možnost si jeho prostřednictvím koupit čerstvé mléko přímo na farmě. Další zisky plynou z prodeje masa masného skotu a z jejich výrobků. Samotnou prodejnu ekofarma nedisponuje, ale díky uložení hovězího masa ve zracích boxech je možné si po domluvě objednat produkty z masného skotu.

Podnik navíc disponuje možností agroturistického využití, jelikož do přidružené působnosti této ekofarmy patří vlastní hostinec s penzionem, ve kterém je možné si objednat již výše uvedené steaky připravené z produktů vlastního chovu.

O dotace je žádáno formou Jednotné žádosti. Konkrétně v roce 2020 bylo žádáno o 9 dotačních titulů, a to: ANC platba pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, přechodné vnitrostátní podpory, ekologické zemědělství, navazující ošetřování travních porostů v rámci navazujících agroenvironmentálně-klimatických opatření, jednotná platba na plochu (SAPS), v rámci podpory vázané na VCS o dotační tituly produkce bílkovinných plodin a chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka, Greening a finanční kompenzace.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Hospodaření bez dotačních titulů

V příložené tabulce č. 7 jsou uvedeny výnosy a náklady související s chovem dojnic. Pro veškeré ukazatele je uvedeno jejich procentuální zastoupení a celkový přepočet v Kč na 1 dojnici za 1 rok. Jednotlivé příjmy jsou sumarizovány z několika produktů vázících se k živočišné výrobě. Nejvýznamnější podíl na veškerých výnosech má prodej mléka, který představuje 71,68 % veškerých příjmů (tab. 7). Pokud připočteme i prodej krmného mléka 7,81 % (tab. 7) dostáváme se na hodnotu 79,49 % z celkového počtu výnosů z živočišné produkce. Při přepočtu celkové výše výnosů za 1 dojnici během 1 roku dostáváme částku 65 471,19 Kč (tab. 7).

Náklady jsou tvořeny přímými a režijními náklady. Největší podíl nákladů představují odpisy 25,58 % a objemová krmiva 21,48 % (tab. 7). Odpisy představují vysoký procentuální podíl v rámci nákladů, avšak je to způsobeno zejména investicemi z předchozích let 2015 a 2017. K chovu dojnic jsou vztaženy veškeré odpisy podniku, proto u následujících zdrojů příjmů již nejsou uváděny. V rámci celkového přepočtu na 1 dojnici za 1 rok jsou její náklady vyčísleny na 62 078,78 Kč (tab. 7).

Při porovnání celkových tržeb a celkových nákladů na 1 krávu během 1 roku, nám vyjde výsledek hospodaření s kladnou hodnotou, a to + 3 392,42 Kč.

V roce 2020 bylo celkově chováno 74 dojnic, tudíž při přepočtu výnosů a nákladů na celkový počet dojnic, dostáváme výsledek hospodaření 251 038,34 Kč (tab. 7).

Míru tržní rentability můžeme určit jako podíl celkového zisku a celkových tržeb. Z toho vyplývá: $251\,038,34 / 4\,844\,868,06 = 0,52 (*100) = 5,2 \%$

Míra nákladové rentability = $((4\,844\,868,06 - 4\,593\,829,72) / 4\,593\,829,72) * 100 = 5,46 \%$

Bez dotací je dosaženo kladné rentability tržeb i nákladové rentability.

Ukazatel	%	Kráva / 1 rok (Kč)	Krávy celkem / 1 rok (Kč)	
Výnosy	Prodej mléka	71,68	46 929,93	3 472 814,82
	Prodej vyřazených krav	10,49	6 868,76	508 288,24
	Prodej krmného mléka	7,81	5 111,90	378 280,60
	Prodej telat	5,79	3 792,63	280 654,62
	Prodej statkových hnojiv	4,23	2 767,97	204 829,78
	Celkem tržby	100	65 471,19	4 844 868,06
Náklady	Odpisy majetku	25,58	15 881,00	1 175 194,00
	Objemová krmiva	21,48	13 333,33	986 666,42
	Jadrná krmiva	11,59	7 196,53	532 543,22
	Osobní náklady	8,92	5 538,93	409 880,82
	Obměna stáda	9,67	6 000,00	444 000,00
	Opravy a údržba	2,82	1 748,31	129 374,94
	Voda a energie	2,41	1 495,64	110 677,36
	Služby	2,27	1 410,97	104 411,78
	Pacht půdy	2,22	1 377,32	101 921,68
	Inseminace	1,44	896,64	66 351,36
	Spotřebovaný materiál	1,40	872,13	64 537,62
	Pojištění zvířat	0,48	300,00	22 200,00
	Stelivo	0,17	108,33	8 016,42
	Režijní náklady	9,13	5 666,32	419 307,68
Celkem náklady	100	62 078,78	4 593 829,72	
Výsledek hospodaření			(+) 251 038,34	

Tabulka 7: Výnosy a náklady na chov dojníc v roce 2020

Z hlediska produkce masného skotu v rámci farmy bylo v roce 2020 základní stádo masného skotu tvořeno 1 býkem a 42 matkami, dohromady čítalo 43 kusů. Největší výnosy plynuly z prodeje masa. Celkově bylo prodáno 22 vykrmených mladých býků za průměrnou cenu 102,1 Kč / 1 kg JUT do Německa. Průměrný prodej masa z jednoho býka činil 380 kg. Dále byla prodávána samičí telata a statková hnojiva i následně vyhotovené produkty (steaky) a uložené vyzrálé maso. Celkové výnosy z chovu masného skotu činily 1 040 446 Kč (tab. 8). Náklady na produkci jednoho kusu mladého masného skotu během jednoho roku byly 18 430,20 Kč (tab. 8).

Kalkulační vzorec zahrnuje tyto položky: náklady na krmiva, pracovní náklady, náklady na energie a vodu, režijní náklady, náklady na ostatní položky a pojištění zvířat.

Celkové tržby představovaly 628 381,6 Kč (tab. 8). Dále je však nezbytné započítat náklady na chov 43 kusů dobytka masného skotu, které tvoří hlavní stádo. Při celkovém přepočtu se dostáváme na hodnotu nákladů 729 483,98 Kč (tab. 9) za hlavní stádo.

Na základě komparace celkových tržeb za masný skot a celkových nákladů na chov masného skotu dosahujeme ztrátu ve výši 101 102,38 Kč.

Tržní rentabilita: $- 101\ 102,38 / 1\ 040\ 446 = 0,97 (* 100) = - 9,7 \%$

Nákladová rentabilita $((1\ 040\ 446 - 1\ 134\ 948,38) / 1\ 134\ 948,38) * 100 = - 8,9 \%$

Bez dotací je dosaženo záporné rentability tržeb i nákladové rentability.

Ukazatel		1 prodaný kus masného skotu / 1 rok (Kč)	Veškerý prodaný masný skot / 1 rok (Kč)
Výnosy a náklady	Tržby	47 293,00	1 040 446,00
	Náklady	18 430,20	405 464,40
	Pojištění	300,00	6 600,00
	Zisk	28 562,8	628 381,6

Tabulka 8: Výnosy a náklady z prodeje masného skotu v roce 2020

Ukazatel	%	Kráva / 1 rok (Kč)	skot celkem / 1 rok (Kč)
Objemová krmiva	39,92	6 432,50	276 597,5
Jadrná krmiva	34,33	5 532,41	237 893,63
Osobní náklady	7,81	1 258,26	54 105,18
Opravy a údržba	5,94	956,45	41 127,3
Voda a energie	5,39	869,10	37 371,30
Spotřebovaný materiál	4,04	650,39	27 966,77
Pojištění zvířat	1,86	300,00	12 900,00
Stelivo	0,71	115,15	4 951,45
celkem	100	16 114,26	729 483,98

Tabulka 9: Náklady na chovné stádo masného skotu v roce 2020

5.2 Hospodaření s dotačními tituly

V rámci podniku je čerpáno 9 dotačních titulů (tab. 10). Celková částka dotací přijatých během roku 2020 byla 2 811 137,75 Kč (tab. 10). Většina z dotací patří do přímých plateb, dále je podniku poskytována dotace na ekologické zemědělství a finanční kompenzace. Výše směnného kurzu pro rok 2020 byla stanovena na 25,408 Kč / € (MZe, 2020).

Na dotační titul ANC bylo v roce 2020 žádáno celkem na pozemcích, které mají celkovou výměru 179,19 ha. V případě této dotace jsou stanoveny různé sazby, které jsou odstupňované podle přírodních podmínek daného katastrálního území a podle typu faremního systému. Pro každou z jednotlivých oblastí jsou stanoveny výše sazeb zvláště pro rostlinnou a pro živočišnou výrobu. Podnik dostane vždy dotaci pouze pro rostlinnou nebo pro živočišnou výrobu v závislosti na tom, který z těchto faremních systémů u něj převažuje. Předmětná farma se svými pozemky obsahuje 3 z oblastí (MZe, 2020):

- Oblast typu H3 na výměře 115,69 ha s výší sazby pro živočišnou výrobu 145 € / 1 ha
- Oblast typu O1 na výměře 60,51 ha s výší sazby pro živočišnou výrobu 124 € / 1 ha
- Oblast typu O2 na výměře 2,99 ha s výší sazby pro živočišnou výrobu 98 € / 1 ha

Dle tabulky č. 10 je patrné, že celková výše dotačních titulů pro ANC byla 624 307 Kč.

Jelikož předmětná ekofarma hospodaří v rámci ekologického zemědělství, tak automaticky splňuje podmínku pro Greening. Jedná se o deklaraci, že je pěstováno alespoň 20 % netržních plodin na orné půdě s celkovým příjmem dotací 350 337 Kč (tab. 10).

VCS Bílkoviny neboli dotační titul na produkci bílkovinných plodin byl v rámci této farmy požadován pro pozemky, na kterých se pěstuje z více než 96 % jetel na zbylé ploše vojtěška. Jednotná částka pro podporu byla 2 147,15 Kč / 1 ha (Malát, 2020) a celková výše přijatých dotací byla 49 116,71 Kč (tab. 10).

VCS dojnice neboli dotační příspěvek na chov krav chovaných v systému chovu s tržní produkcí mléka byl poskytnut na 74 dojnic. Výše příspěvku byla 4 012,38 Kč / VDJ (Malát, 2020). Celková výše příspěvku činila 288 287,17 Kč (tab. 10).

V rámci čerpání dotací na ekologické zemědělství bylo žádáno o dotaci opět na pozemcích o celkové výměře 179,19 ha. Dotace byla udělena na dvě kultury (SZIF, 2015):

- EZ-T neboli trvalý travní porost na výměře 112,51 ha s výší sazby 83 € / 1 ha
- EZ-ROP neboli ostatní plodiny na orné půdě na výměře 66,68 ha s výší sazby 180 € / 1 ha (SZIF, 2015)

Z tabulky č. 10 vyplývá, že výše poskytnutých dotací na dotační titul EZ byla 542 224,83 Kč .

Nejvyšší příjem v rámci dotačních příspěvků plyne z jednotných plateb na plochu (SAPS), který byly vyplaceny na všechny pozemky zemědělsky obhospodařované plochy. Jejich výše činila 635 607,8 Kč (tab. 10).

Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO) se týkají dotace pro navazující ošetřování travních porostů spadajících do titulu ND1 (příloha 10), na které byla poskytnuta výše dotace 274 431,01 Kč (tab. 10).

Přechodné platby jsou poskytovány na zemědělskou půdu a krávy bez tržní produkce mléka, konkrétně se jedná o dotační tituly Zemědělská půda a Přežvýkavci v rámci, kterých byla farmě poskytnuta podpora ve výši 28 320,77 Kč (tab. 10).

Díky finančním kompenzacím bylo podniku v tomto období vráceno 18 503,84 Kč (tab. 10).

Dotační titul	Výše příspěvku v Kč / rok 2020
ANC Platba pro horské a jiné oblasti s omezením	624 307,71
Greening	350 337,91
VCS Bílkoviny	49 116,71
Ekologické zemědělství	542 224,83
Finanční kompenzace	18 503,84
VCS Dojnice	288 287,17
Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření	274 431,01
SAPS	635 607,80
Přechodná vnitrostátní podpora	28 320,77
Celkem	2 811 137,75

Tabulka 10: Dotační tituly a jejich výše

5.3 SWOT analýza

Strenghts	Weaknesses
Rodinná ekofarma	Značná závislost na dotacích
Rodinní pokračovatelé	Vysoké odpisy
Moderní technologie	Prodej mléka v ČR
Dostatek vlastní půdy	Administrativní zátěž
Hostinec s penzionem	
Pohodlí zvířat	
Opportunities	Threats
Webové stránky	Covid-19 – zahraniční obchod
E-shop	Covid-19 – dotace z Evropských fondů
Kamenný obchod	Covid-19 – Národní dotace

Agroturistika	Nemoc hospodářských zvířat
Výroba mléčných výrobků	Abiotické faktory
Rozšíření obhospodařované půdy	

Tabulka 11: SWOT analýza

Za strengths neboli silné stránky ekofarmy lze považovat její dlouholetou tradici. Její další předností je, že již v současné době zde pracuje druhá rodinná generace, což předurčuje k dlouholetému podnikání a snadněji mohou být koncipovány a následně realizovány dlouhodobé cíle. K silným stránkám patří moderní technologie, které jsou na farmě ve velké míře využívány od roku 2015. Dojící robot a jeho příslušenství, pastevní branka, či svinovací větrací plachty a hřebenové větrací štěrby jsou tomu jasným důkazem a zajišťují dostatečné welfare (životní pohodu) chovanému skotu. Dalším příkladem je například mlékomat, díky kterému si zákazníci mohou čerpat zdravé a kvalitní mléko přímo v areálu ekofarmy. Nezbytným ukazatelem silných stránek je dostatek vlastní půdy a penzion s hostinským prostorem, díky kterému se mohou vracet stálí klienti.

Weakness neboli slabé stránky spočívají v relativní závislosti na dotacích. Ač i v případě, že by v současné době podnik nečerpal dotační tituly a s největší pravděpodobností nevykazoval ztrátu, tak by výše výnosů zcela nepostačovala na jeho rozvoj a další potenciální modernizaci. Za aktuální nevýhodu lze považovat značnou výši odpisů. Prodej mléka je z hlediska ekofarmy vyřešený, jelikož má stálé odběratele z Německa, avšak z hlediska rozvoje českého trhu a následného využití kvalitního EZ mléka by bylo vhodné prodávat mléko nejen formou mlékomatu na území České republiky. Další nevýhodou spočívající v čerpání dotací a vedení podniku v rámci EZ jsou vyšší nároky na administrativní práci.

Opportunities neboli příležitosti představují možnost zřízení webových stránek ekofarmy. Zde by mohla být ekofarma detailně představena a prostřednictvím řízeného internetového marketingu, by mohlo být cíleno na více skupin potenciálních zákazníků, například na odběratele mléka v České republice. Na webové stránky by navazoval e-shop, který by byl jejich součástí. Došlo by k představení možnosti agroturistiky, cen za jednotlivé akce, či výběr potravinové nabídky z masného skotu nebo prodeje brambor. V koronavirové době, kdy může na základě vládních opatření a pandemického zákona docházet k omezením pohybu osob, by internetová nabídka mohla znamenat zvýšení tržeb. V případě výroby vlastních mléčných výrobků například sýrů z produkovaného mléka by došlo k výrobě kvalitních produktů přímo na farmě a bylo by vhodné tyto produkty prodávat na místě, proto se jeví jako příležitost zřízení

vlastní prodejny. Další příležitostí je získání nových pozemků a postupné rozšiřování zemědělské i rostlinné výroby. Všechny tyto úkony by ovšem znamenaly vznik dalších pracovních míst.

Největší threats neboli hrozby představuje v současné době covid-19. Z důvodu častých omezení v rámci celé evropské unie může časem docházet k ekonomickým krizím. Čímž mohou být ohroženy evropské i státní fondy a prostředky na čerpání dotací, respektive výše jednotlivých dotačních titulů může být v rámci programových období snižována, či může docházet k restrukturalizaci podpor, což by pro zemědělce mohlo mít špatné následky. Ač zdraví dojníc je díky moderním technologiím využívaným v rámci farmy hlídáno prostřednictvím mléka, navíc jsou zvířata pojištěna a dle podmínek EZ medikována, tak některá virová onemocnění mohou způsobit veliké ztráty na dobytku. Problémem posledních let bylo také například sucho, které se může projevit zejména na rostlinné produkci. V případě nedostatečného množství krmiva by ekofarma musela buď krmivo nakupovat nebo by byla nucena ke snížení počtu chovaného skotu.

5.4 Souhrn

Z provozního výsledku hospodaření ekofarmy dostáváme kladný hospodářský výsledek i bez příspěvků dotačních titulů.

Výnos bez dotačních titulů:

- + 251 038,34 Kč – za chov mléčného skotu (tab. 7)
- - 101 102,38 Kč – za chov masného skotu

Zisk z prodeje bez dotačních titulů byl 149 935,96 Kč za rok 2020:

- z toho celkové tržby činily 5 885 314,06 Kč (tab. 7 a 8)
- a celkové náklady činily 5 735 378,1 Kč (tab. 7, 8 a 9).

Výše dotačních titulů (tab. 10) byla 2 811 137 Kč za rok 2020.

Celkové výnosy podniku (výnosy z prodeje a dotačních titulů) v roce 2020 činily:

- 2 961 072,96 Kč.

Rentabilita tržeb

- Bez dotací $149\,935,96 / 5\,885\,314,06 = (*100) 2,55 \%$

- S dotacemi $2\,961\,072,96 / 5\,885\,314,06 = (*100) 50,31 \%$

Rentabilita nákladů

- Bez dotací $(5\,885\,314,06 - 5\,735\,378,1) / 5\,735\,378,1 = (*100) 2,6 \%$
- S dotacemi $((5\,885\,314 + 2\,811\,137) - 5\,735\,378,1) / 5\,735\,378,1 = (*100) 51,6 \%$

Z výsledku hospodaření vyplývá, že zemědělský podnik by za aktuálního stavu dosahoval kladných výsledků i bez podpory dotačních titulů. Avšak výše příjmů by nedostačovala na dostatečný rozvoj farmy, popřípadě pokud by byly v dalších letech nepříznivé abiotické podmínky a nastal by problém v rámci rostlinné výroby mohl by se podnik snadno stát ztrátovým. Velkou míru na celkových nákladech zaujímají odpisy, které jsou vysoké, jelikož v roce 2015 byly vysoké pořizovací náklady na robotické vybavení farmy.

S přispěním dotačních titulů farma dosahuje vysokých zisků, a i díky tomu se může do budoucna zaměřovat na svůj rozvoj.

Cílem podniku by měl být zisk. Z hlediska ekologického zemědělství by měl mít každý řádný farmář snahu o produkci zisku, avšak hlavním cílem v režimu ekologického zemědělství by neměla být jeho co možná největší maximalizace, ale prioritně by měla převládat dlouhodobá produkce kvalitních potravin.

Na základě výsledků získaných v rámci hodnocení předmětné ekofarmy lze tvrdit, že podnik je schopný dosahovat kladného hospodářského výsledku i bez příjmu dotací. V případě mnou zkoumané farmy zejména v oblasti chovu mléčného skotu.

Potenciální otázkou zůstává, zda je výhodné ekologické zemědělství pro začínající „zcela nové“ zemědělce. Jejich výhodou je možnost většího čerpání dotací, avšak počáteční investice jsou velmi vysoké a pokud nemá budoucí zemědělec kapitál, tak vše musí řešit formou dlouhodobých úvěrů. Při porovnání potenciálních zákazníků v rámci ekologického zemědělství s Polskem, je v České republice typ tohoto hospodaření na vzestupu. V Polsku od roku 2014 má spíše opačný charakter a ani zákazníci neprojevují dostatečný zájem o bioprodukty (Maresova et al., 2020).

Největším rozdílem v rámci ekologického a konvenčního zemědělství je použití, respektive zákaz aplikace minerálních hnojiv a chemických prostředků na ochranu rostlin, a to zejména herbicidů, insekticidů a fungicidů (Krause a Machek, 2018). Tato problematika se váže především k pěstování různých kultur v rámci rostlinné výroby na orných půdách. Při zaměření

na pěstování plodin by nás jakožto ekologicky hospodařícího farmáře měly zajímat cíle ekologického hospodaření. Je nutné se tedy zaměřit na zlepšení životního prostředí, respektive zachování biologické rozmanitosti, kvality vody a půdy. Prostřednictvím správných limitů hnojení můžeme odpovědně využívat energii a přírodní zdroje k celkovému zlepšení pěstovaných plodin. V rámci porovnání ekologického a konvenčního typu hospodaření mohou být k vidění obrovské rozdíly při pěstování veškerých kultur, zejména obilí nebo brambor. Dle studií je prokázáno, že při použití povolených hnojiv v rámci EZ dochází k větším výnosům než na pozemcích zcela nehnojených (Antošovský et al., 2021). Chemicky neošetřené kultury jsou náhlejší k poškození různými látkami nebo je například mohou vytlačovat agresivnější druhy. Proto je dobré především v rámci rostlinné výroby pěstovat takové kultivary, které jsou vhodné do pěstebních podmínek a v souladu s legislativou používat například statková hnojiva, která mohou při správném použití obohatit půdu, díky čemuž může daný kultivar dosáhnout lepších pěstebních výsledků. U ekologického zemědělství je určen horní limit použití specifikovaných statkových hnojiv, přičemž je stanovena maximální možná hranice 170 kg dusíku ročně na hektar zemědělsky využitě půdy (nařízení 889/2008). Při pěstování kultivarů na orné půdě bylo zjištěno, že při použití statkových hnojiv v rámci produkce obilí, dochází ke zvýšení objemové produkce a celkové produkci daného obilí. Došlo k potlačení určitých plevelných rostlin a tím dochází ke zvyšování produkce. Otázkou tedy zůstává, zda je ekologické zemědělství trvale udržitelné. Dle tvrzení kolektivu autorů zcela určitě je, jelikož snížení výnosů o 20 – 30 % je vykompenzováno náklady na vstupy a navíc představuje ideální řešení jak spojit vztah k přírodě, prostředí, krajině a zdraví s produkcí potravin (Dlouhý et. al 2011). Důležité je se snažit pěstovat plodiny na menších plochách ve vhodných kombinacích. Díky tomu je zlepšována biodiverzita životního prostředí, která poskytuje lepší ekosystém a například i potravu pro zvěř, či hmyz. Je důležité nevytvářet velkoplošné intenzivní zemědělské hospodaření, které představuje hrozbu pro trvale udržitelné zemědělství (Marada, 2010).

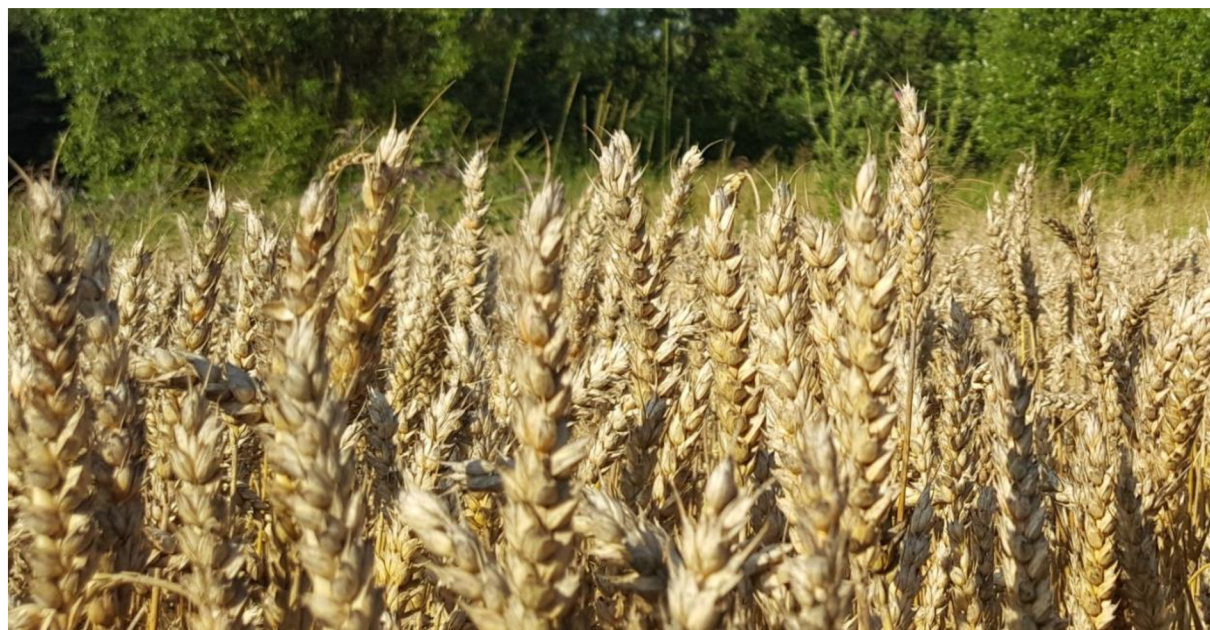
Při porovnání biodiverzity travních porostů obhospodařovaných zvláště v rámci ekologického a konvenčního zemědělství, bylo zjištěno, že výrazně větší druhové rozmanitosti dosahují travní porosty v ekologickém zemědělství. Je však potřeba zmínit, že statisticky značně významnou část tvořily plevelné druhy rostlin (Tyšer et al., 2021)

Někteří autoři tvrdí, že celkové pracovní náklady při obhospodařování v rámci ekologického zemědělství jsou v průměru o 15 % nižší než v rámci konvenčního zemědělství (Pimetel et al., 2005), avšak dle novějších studií bylo zjištěno, že ekologické farmy mají spíše vyšší mzdové

náklady, ale celkové náklady na obhospodařování půdy nejsou výrazně vyšší než v rámci konvence.

Výhodou současných forem v rámci ekologického zemědělství je široká nabídka možností pěstovaných produktů v rámci rostlinné výroby. Farmář si může vybrat ze široké škály pěstovaných plodin, na které může čerpat dotaci. Na základě výzkumu jsem dospěl k závěru, že v případě zohlednění optimálních podmínek pro pěstování vybraného kultivaru v hospodářské oblasti, může při dobrém obhospodařování půdy dosahovat dobré rostlinné produkce. Pokud by chtěl dosáhnout vyšších finančních podpor, bylo by dobré zkusit pěstovat i takové plodiny, pro které jsou vyšší sazby, jako například v rámci orné půdy při použití jiného kultivaru spadající do vyšší sazební kategorie.

Otázkou ohledně ekologického zemědělství zůstává, zda by byl možný celkový přechod na tento typ hospodaření. V České republice se v současné době ekologicky hospodaří na více než 15 % celkové rozlohy obhospodařované zemědělské půdy. Na Zemi se celkově ekologicky hospodaří na 71,5 milionech hektarů, což představuje 1,5 % zemědělské půdy. Největší rozlohu ekologicky obhospodařované půdy má Austrálie následovaná Argentinou a Čínou. Lichtenštejnsko drží prvenství v podílu ekologicky obhospodařované plochy na celkové zemědělské ploše, která představuje 38 %. Vyprodukované biopotraviny představují 2 % celosvětového prodeje potravin. V budoucnu by výše vypěstovaných potravin v rámci EZ s rozdílem pro každý stát měla tvořit 10 – 50 % tržních potravin (Meena et al., 2021). Někteří

Obrázek 7: Příklad správně obhospodařované pšenice v rámci EZ

Fotografie: Aleš Jelínek

autoři tvrdí, že v roce 2050 bude na planetě Zemi již více než 9 miliard obyvatel a spotřeba potravin bude narůstat (Banerjee et al., 2017). Některé studie uvádějí porovnání pěstování kukuřice či ovsa v rámci EZ. V prvním roce hospodaření výsledky prokazují, že nebyly zjištěny signifikantní rozdíly mezi hektarovými výnosy v rámci konvenčního a organického zemědělství (Delate et al. 1998). Ač je ekologické zemědělství zcela bez pochyby více spjato s životním prostředím než konvenční produkce a představuje spoustu výhod spočívajících ve zlepšení stavu nejen pro produkční část, ale celkově i pro člověka a faunu i flóru, tak se osobně

Obrázek 8: Příklad nevhodného obhospodařování brambor v rámci EZ

Fotografie: Aleš Jelínek

domnívám, že v blízké budoucnosti není reálné, aby potraviny vyprodukované v rámci EZ představovaly 50 % tržních komodit. Živočišná výroba, jak je vidět i v rámci výsledků mé diplomové práce může při dobrém hospodaření vykazovat nejen produkčně, ale i finančně kladný hospodářský výsledek. Avšak v současné době se ekofarmy mohou rozvíjet zejména díky finančním prostředkům obdržným z dotací. Pokud bychom se zaměřili pouze na rostlinou výrobu je zapotřebí zajistit ideální poměr přísunu látek ze statkových hnojiv či kompostů do půdy. Pokud zajistíme kvalitní obsah dusíku například při pěstování obilovin, tak budeme

schopni při zasetí vhodné odrůdy dosáhnout dobrých výsledků z hlediska pěstování plodin (Holubec, 2017). Záleží ovšem na klimatických podmínkách a abiotických faktorech, které mají primární vliv na pěstování plodin.

Z hlediska pěstování trav se v rámci ekologického zemědělství vyskytuje více než dvojnásobné množství druhů pěstovaných na loukách. Tento fakt přispívá k větší druhové rozmanitosti, avšak často se větší množství druhů rostlin vyskytuje i při záměrném pěstování jedné plodiny, jako například brambor nebo obilí. V těchto případech, viz obrázek je otázkou, zda je vůbec vhodné na určitých místech volit systém ekologického zemědělského hospodaření, když jediný přínos v pěstování takovéto plodiny je zisk dotací pro farmáře.

6 Závěr

V rámci diplomové práce jsem se zabýval dotačními tituly a ekonomickou udržitelností vybraného podniku v režimu ekologického zemědělství.

Dotační tituly jsou s přestávkami českým ekozemědělcům dostupné již 30 let. Na počátku se ekologické zemědělství mohlo jevit jako nepředstavitelný způsob hospodaření i z důvodu složitého čerpání dotací. Po vstupu České republiky do Evropské unie a přijetí společné zemědělské politiky začaly být poskytovány vyšší finanční podpory a od té doby má ekologické zemědělství na našem území rostoucí charakter. Současná legislativa a digitalizace systému zajišťuje zemědělcům přehledný systém, díky kterému si mohou žádat o dotace například i z pohodlí domova.

Jednou z otázek v rámci mé diplomové práce bylo, zda je v současné době podnik v ekologickém režimu zemědělství schopný ekonomicky prosperovat i bez využití dotačních podpor. Na základě analýzy ekofarmy bylo zjištěno, že celkové výnosy převyšovaly náklady. Tudíž i bez čerpání dotačních prostředků bylo dosaženo kladného hospodářského výsledku. Předmětná farma se zaměřuje na dvě odvětví v rámci živočišné výroby. První z nich je chov krav s tržní produkcí mléka, který vykázal kladný hospodářský výsledek, druhý je chov masného skotu, který vykázal záporný výsledek. I přesto po jejich sečtení byla hodnota výnosů kladná, avšak z hlediska dlouhodobého rozvoje podniku nebyly výnosy dostačující, aby se podnik mohl dále rozvíjet.

Bez čerpaných dotací by si ekofarma nedokázala zajistit dostatečnou finanční podporu, a proto lze konstatovat, že pro zajištění dalšího rozvoje ekofarmy jsou dotační příspěvky nezbytné, a to i v případě farmy, která má správně nastavenou strategii podnikání s jasnou vizí do budoucna.

Velkou příležitostí v rámci ekologického zemědělství je poptávka po bioproduktech, jelikož lidé projevují o tyto produkty v posledních letech velký zájem. Proto bych zkoumané ekofarmě doporučil rozšíření v podobě kamenné obchodu, kde by mohly být prodávány další produkty vyráběné z mléka například domácí bio tvaroh, zmrzlina, či sýry i produkty z masného skotu. Navazujícím bonusem by bylo zřízení webových stránek, kde lze snadněji inzerovat nabízené produkty.

V dřívějších letech docházelo neuváženým hospodařením k deformaci zemědělské půdy, což vedlo ke zhoršení životního prostředí. Z těchto předchozích chyb se můžeme poučit a do

budoucích let si můžeme vzít příklad z ekologického zemědělství, které nám přináší způsob hospodaření šetrný k životnímu prostředí a zároveň vysoce kvalitní potraviny.

7 Seznam použitých zdrojů

Advances in Organic Farming, 2021. MEENA, Vijay Singh, Sunita Kumari MEENA a Amitava RAKSHIT. *Advances in Organic Farming: Agronomic Soil Management Practices*. 3rd ed. Usa: Woodhead Publishing, s. 300. ISBN 9780128223581.

ALTENA, Gerald et. all, Nové nařízení EU o Biopotravinách a ekologickém zemědělství: (ES) č. 834/2007, Brusel 2009

ANTOŠOVSKÝ, Jiří, Martin PRUDIL, Milan GRUBER a Pavel RYANT, 2021. Comparison of Two Different Management Practices under Organic Farming System. *Agronomy*. **11**(8). ISSN 2073-4395. Dostupné z: doi:10.3390/agronomy11081466

BANERJEE, Gangadhar a Srijeet BANERJI, 2017. Economics of sustainable agriculture and alternate production systems. New Delhi [India]: Ane Books Pvt. ISBN 9789385462474.

CASADO, Guzmán a González DE MOLINA, 2008. Preindustrial agriculture versus organic agriculture The land cost of sustainability. *Elsevier* [online]. **2008**, 9 [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Manuel-Molina-8/publication/222572440_Preindustrial_agriculture_versus_organic_agriculture_The_land_cost_of_sustainability/links/59f48197458515547c21c361/Preindustrial-agriculture-versus-organic-agriculture-The-land-cost-of-sustainability.pdf

ČERNÝ, František, 2014. Textová část: LHP pro LHC, Obecní lesy Velké Hydčice platností do 31. 12. 2013

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistická ročenka České republiky 2020 = Statistical yearbook of the Czech Republic 2020. Praha: Český statistický úřad, 2020. ISBN 978-80-250-3050-9.

DELATE, Kathleen, Cynthia CAMBARDELLA a Bob BURCHAM, 1998. *Comparison of Organic and Conventional Corn, Soybean, Alfalfa, Oats, And Rye Crops at the NeelyKinyon Long-Term: Agroecological Research (LTAR) Site-1998*. USA.

DLOUHÝ, Josef a Jiří URBAN, 2011. *Ekologické zemědělství bez mýtů*. Olomouc: Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství. ISBN ISBN 978-80-87371-13-8.

DVORSKÝ, Jan a Jiří URBAN, 2014. *Základy ekologického zemědělství: podle nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a nařízení Komise (ES) č. 889/2008 s příklady*. 2., aktualizované vydání. Brno: ÚKZÚZ. ISBN 978-80-7401-098-9.

HLADIL, Radomil. *Co je Biologicko-dynamické zemědělství*. 1. Praha: PRO-BIO LIGA. ISBN 978-80-904223-4-6.

HOLUBEC, Vojtěch, 2017. Přehled a popis odrůd zemědělských plodin od počátku československého a českého šlechtění do roku 2000. Praha: Výzkumný ústav rostlinné výroby. ISBN 978-80-7427-208-0.

- HOMOLKA, Petr a Veronika KOUKOLOVÁ, 2012. Ekologické zemědělství - produkce zdravých a bezpečných krmiv. *Výzkumný ústav živočišné výroby*. **1**(1), 47.
- Chov hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství, 2021. *EAGRI* [online]. Praha: MZe [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/legislativa/ekologicke-zemedelstvi/uplna-zneni-vybranych-predpisu/100048700.html>
- IVANEGA, Jan, 2012. *Z historie zemědělství*. Praha: Národní zemědělské muzeum Praha. Prameny a studie (Národní zemědělské muzeum). ISBN 978-80-86874-40-1.
- KEZ, kolektiv autorů, 2014. Výroční zpráva KEZ: KEZ o.p.s. za rok 2014. In: *Kez.cz* [online]. Chrudim: 2014 [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: https://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/VZ_2014.pdf
- KEZ, kolektiv autorů, 2020. Zpráva o stavu zemědělství: Zelená zpráva. In: *EAGRI.cz* [online]. Praha: MZe [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/675582/Zelena_zprava_2019.pdf
- KRAUSE, Josef a MACHEK Ondřej, 2018. A comparative analysis of organic and conventional farmers in the Czech Republic. *Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika)*. **64**(1), 1-8. ISSN 0139570X. Dostupné z: doi:10.17221/161/2016-AGRICECON
- KYSELÝ, René. Historie chovu domácích zvířat v Čechách a na Moravě ve světle archeozoologických nálezů. *Živa*. **2016**(5), 225-229.
- LEE, Gun-Hwi a Kyung-Chul CHOI, 2020. *Adverse effects of pesticides on the functions of immune system*. **235**. ISSN 15320456. Dostupné z: doi:10.1016/j.cbpc.2020.108789
- MALÁT, Kamil, 2020. *Sazby podpor pro rok 2020* [online]. Praha: [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: <http://www.cschms.cz/index.php?page=novinka&id=3068>
- MARADA, Petr, 2010. Agroenvironmentální management - předpoklad úspěšné péče zemědělců o přírodu a krajinu: [(metodická pomůcka pro zemědělskou praxi)]. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-415-0.
- MARESOVA, Petra, Pavel JEDLICKA, Krzysztof FIRLEJ, Ivan SOUKAL, Anna Sylwia KOWALSKA, Klaudia GURKOWA a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Organic Farming in Poland and the Czech Republic - Comparative Analysis*. 2020-4-2, 373-381. Dostupné z: doi:10.36689/uhk/hed/2020-01-043
- MMR, 2015. Abeceda fondů EU 2014-2020, 2015 ed. 1., Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. ISBN 978-80-7538-014-2
- MUNI, 2004. *Vývoj počtu obyvatel na Zemi (neolitická revoluce, malthusiánství): Prognózy vývoje počtu obyvatel* In: MUNI.CZ [online]. Brno: MUNI [cit. 2021-10-28]. Dostupné také z: https://is.muni.cz/el/1431/jaro2004/Z0044/Pocet_obyvatel_Zeme.pdf

MZe, 2012 *Právní předpisy pro ekologické zemědělství a produkci biopotravin*, 2012. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-059-8.

MZe, 2015. LPIS - modul Předtisky: Uživatelská příručka. In: *eAgri.cz* [online]. Praha: MZe [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/370047/ilpis_predtisky.pdf

MZe, 2016. *Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016-2020: Czech action plan for development of organic farming 2016-2020*, 2016. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-193-9.

MZe, 2019. *Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů pro rok 2019*. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-605-7.

MZe, 2020. *Metodika k provádění nařízení vlády č. 331/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujícího opatření ekologické zemědělství pro rok 2020*. Praha: MZe. ISBN 978-80-7434-551-7.

MZe, 2021. *Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2021-2027*, 2021. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-615-6.

MZe, 2021. *Metodika k provádění nařízení vlády č. 331/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujícího opatření ekologické zemědělství pro rok 2021*. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-606-5

PIMETEL, David, Paul HEPPERLY, James HANSON, David DOUDS a Rita SEIDEL. Environmental, Energetic, and Economic Comparisons of Organic and Conventional Farming Systems. *Bioscience*. **2005**(7), 573-582. Dostupné z: doi:10.1641/0006-3568(2005)055[0573:EEAECO]2.0.CO;2

Ročenka 2019 - Ekologického zemědělství v České republice, Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, ISBN 978-80-7434-597-5

SZIF, 2015. Informace pro žadatele - SZP 2015: Opatření ekologické zemědělství. In: *Szif.cz* [online]. Praha: SZIF [cit. 2021-10-29]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fsaps%2Fjz%2F1427868394656.pdf

SZIF, 2015. *Informace pro žadatele - SZP 2015: Opatření ekologické zemědělství*, Praha

SZIF, 2021. Program rozvoje venkova 2014-2020, 2013. *SZIF* [online]. Praha: MZe [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

ŠARAPATKA, Bořivoj a Jiří URBAN, 2005. *Ekologické zemědělství: učebnice pro školy i praxi*. Šumperk: PRO-BIO. ISBN 80-903-5830-6.

ŠARAPATKA, Bořivoj a Jiří URBAN, 2006. *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk: PRO-BIO. ISBN 80-87080-00-9.

TYŠER, Luděk, Michaela KOLÁŘOVÁ, Ondřej TULAČKA a Pavel. Weed vegetation in conventional and organic farming in West Bohemia (Czech Republic). *CAAS Agricultural Journals* [online]. 2021, 1(1), 7 [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: doi:10.17221/6/2021-PSE

URBAN, Jiří a Bořivoj ŠARAPATKA, 2003. *Ekologické zemědělství: učebnice pro školy i praxi*. Praha: MŽP. ISBN 80-721-2274-6.

VEJVODOVÁ, Anna, 2016. *Trvalé travní porosty: informační materiál pro zemědělce*. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-305-6.

VEJVODOVÁ, Anna, 2018. *Biopásy: informační materiál pro zemědělce*. 3. aktualizované vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7434-439-8.

8 Přílohy

	
KEZ KONTROLA EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ	
KEZ o.p.s., Poděbradova 909, CZ 537 01 Chrudim Tel: 469 622 249, email: certifikace@kez.cz, www.kez.cz, kód organizace: CZ-BIO-001 Certifikační orgán KEZ	
vydává	
CERTIFIKÁT	
NA PRODUKTY	
číslo certifikátu 035 pro ekologického zemědělce	
Název provozní jednotky: _____ , číslo subjektu: _____	
<p>Tento doklad byl vydán podle čl. 29 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a nařízení Komise (ES) č. 889/2008 na základě inspekce provedené dne 26.08.2021 a Zprávy o hodnocení ze dne 01.09.2021. Uvedený hospodářský subjekt podrobil své činnosti kontrole a splňuje požadavky stanovené uvedenými nařízeními, v platných zněních.</p>	
<p>Seznam produktů/výrobků včetně skupin a specifikace normy pro osvědčování jsou uvedeny na příloze k certifikátu.</p>	
Tento certifikát platí od 01.09.2021 do 01.12.2022.	
Místo, datum rozhodnutí o certifikaci: Chrudim, 01.09.2021	Ing. Kamil Pe vedoucí certifikačního orgánu PODEPSÁNO ELEKTRONICKY
<p>Poučení: Dnem vydání tohoto certifikátu končí platnost všech certifikátů a příloh dříve vydaných. Tento certifikát zůstává majetkem KEZ o.p.s. a pozbývá platnost nahrazením dalším certifikátem, uplynutím doby, na kterou byl vystaven, ukončením smlouvy o inspekci a certifikaci některou ze smluvních stran, při zjištění porušení ustanovení nařízení (ES) č. 834/2007 a nařízení (ES) č. 889/2008, v platných zněních vedoucích k odepsání certifikátu.</p>	

Příloha 1: Certifikát KEZ

KEZ o.p.s.

Certifikační orgán KEZ
Poděbradova 909, 537 01 Chrudim

Příloha k certifikátu číslo 035156

Podnikatel:
Název provozní jednotky:
IČ / RČ:

Seznam produktů/výrobků včetně skupin osvědčených podle žádosti ze dne: 26.08.2021

Skupina (CZ –CPA)	Název (označení)	Statut
01.13.51	Brambory	BIO
01.11.31	Ječmen	BIO
01.41.20	Mléko kravské, syrové	BIO
01.11.33	Oves	BIO
01.11.12	Pšenice	BIO
01.11.12	Pšenice dvouzrnka	BIO
01.19.10	Senáž	BIO
01.19.10	Seno	BIO
01.42.1	Skot BTPM	BIO
01.41.10	Skot pro produkci mléka	BIO

Statut: BIO - produkce ekologického zemědělství
PO - produkce z přechodného období

Jednotná žádost 2020

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
tel: +420 222 871 871
http://www.szif.cz

Každě o místě příjmu žádosti*	Registrační číslo žadatele <input type="text"/>
	Datum příjmu žádosti* <input type="text"/>
	Podpis osoby* <input type="text"/>
	Příjmení osoby* <input type="text"/>

1. Údaje o žadateli

1. Obchodní firma vč. právní formy <input type="text"/>	2. Identifikační číslo <input type="text"/>	3. FO/PO/OSS** ☐ ☐ ☐
4. Příjmení žadatele <input type="text"/>	5. Jméno žadatele <input type="text"/>	6. Rodné číslo <input type="text"/>

Adresní údaje SZIF přebírá, v souladu se zákonem č. 111/2009 Sb. o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, ze základního registru.

14. Telefon 1 <input type="text"/>	15. Fax/Telefon 2 <input type="text"/>	16. E-mail <input type="text"/>
---------------------------------------	---	------------------------------------

2. Adresa pro doručování (je-li odlišná od adresy sídla nebo adresy trvalého bydliště fyzické osoby)

17. Adresa - Ulice <input type="text"/>	18. Číslo popisné <input type="text"/>	19. Číslo orientační <input type="text"/>	20. Obec <input type="text"/>
21. Část obce, městská část <input type="text"/>	22. Kraj (dle NUTS-3) <input type="text"/>	23. PSČ <input type="text"/>	

3. Bankovní spojení žadatele

24. Název banky <input type="text"/>	25. Číslo účtu <input type="text"/>	26. Kód banky <input type="text"/>
V případě bankovního účtu v zahraničí vyplňte:		
27. IBAN <input type="text"/>	28. BIC <input type="text"/>	

4. Právní nástupnictví

Opětření:

PVP - Přezvykavci PVP - Brambory pro výrobu škrobu

PVP - Chmel

Údaje původního žadatele:

Reg. číslo původního žadatele <input type="text"/>	Obchodní firma vč. právní formy <input type="text"/>	Identifikační číslo <input type="text"/>
Příjmení <input type="text"/>	Jméno <input type="text"/>	Rodné číslo <input type="text"/>

* žadatel nevyplňuje
** žadatel za širší FO - fyzická osoba nebo PO - právnická osoba nebo OSS - organizační složka státu dle zákona č. 219/2000 Sb.

Jednotná žádost 2020

Ve Smečích 33
110 00 Praha 1
tel: +420 222 971 871
http://www.szif.cz

5. Deklarace veškeré zemědělské půdy

- Podávám pouze deklaraci veškeré mnou obhospodařované zemědělské půdy. Nežádám o poskytnutí dotace v rámci Jednotné žádosti.

6. Cíleně pěstovaná biomasa

- Podávám Deklaraci cíleně pěstované biomasy.

7. Žádám o podporu v rámci následujících opatření

- Jednotná platba na plochu (SAPS)
- Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Deklarace diverzifikace plodin, Deklarace plochy využívané v ekologickém zájmu - EFA)
- Deklarace RRD
Deklarace Konopi
Uznávací list o uznání osiva konopi nebo návěsíky z obalů nakoupeného osiva

- Mladý zemědělec

Podpory vázané na produkci VCS

- Produkce brambor určených pro výrobu škrobu
Smlouva o pěstování brambor určených pro výrobu škrobu, uzavřená žadatelem s výrobcem bramborového škrobu pro příslušný hospodářský rok
- Produkce chmele
- Produkce ovocných druhů s velmi vysokou pracností
- Produkce ovocných druhů s vysokou pracností
- Produkce konzumních brambor
Účetní doklad za dodávku sadby
Uznávací list prokazující použití uznané sadby
- Produkce zeleninových druhů s velmi vysokou pracností
Účetní doklad prokazující nákup osiva nebo sadby
- Produkce zeleninových druhů s vysokou pracností
Účetní doklad prokazující nákup osiva nebo sadby
- Produkce cukrové řepy
Účetní doklad prokazující nabytí osiva
Smlouva (vč. dodatku) pro příslušný hosp. rok na dodávku cukrové řepy ke zpracování na cukr nebo kvasný líh
- Produkce bílkovinných plodin
- Chov telete masného typu
- Chov kravy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka
- Chov bahnice nebo chov kozy

Jednotná žádost 2020

Ve Smečích 33
110 00 Praha 1
tel: +420 222 971 871
<http://www.szif.cz>

Přechodné vnitrostátní podpory (PVP)

- Zemědělské půdy
- Přežvýkavci (skot, ovce, kozy) počet VDJ - stav k 31.3.2007
- Chmel výměra chmle (ha) - stav k 31.3.2007
- Brambory pro výrobu škrobu počet tun škrobu (dle smlouvy na rok 2011/2012)
- Krávy bez tržní produkce mléka
- Chov ovcí a chov koz

- PPO - Platba pro přechodné podporované oblasti s přírodními omezeními
- ANC - Platba pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními
Deklarace RRD
- Natura 2000 na zemědělské půdě

Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) 2015-2020

- A Integrovaná produkce ovoce
- B Integrovaná produkce vinné révy
- C Integrovaná produkce zeleniny a jahodníků
- D Ošetřování travních porostů
- E Zatravnění orné půdy
- F Biopásy
- G Ochrana čejky chocholaté
- H Zatravnění drah soustředěného odtoku

Ekologické zemědělství (EZ) 2015-2020

- Ekologické zemědělství

Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO)

- NA Navazující integrovaná produkce ovoce
- NB Navazující integrovaná produkce vinné révy
- NC Navazující integrovaná produkce zeleniny a jahodníků
- ND Navazující ošetřování travních porostů
- NE Údržba zatravněných dílů půdních bloků
- NF Navazující biopásy
- NG Navazující ochrana čejky chocholaté
- NH Údržba zatravněných drah soustředěného odtoku

Navazující ekologické zemědělství (NEZ)

- Navazující ekologické zemědělství

Jednotná žádost 2020

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
tel: +420 222 971 871
http://www.szif.cz

5. Deklarace veškeré zemědělské půdy

- Podávám pouze deklaraci veškeré mnou obhospodařované zemědělské půdy. Nežádám o poskytnutí dotace v rámci Jednotné žádosti.

6. Cíleně pěstovaná biomasa

- Podávám Deklaraci cíleně pěstované biomasy.

7. Zádám o podporu v rámci následujících opatření

- Jednotná platba na plochu (SAPS)
- Platba pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Deklarace diverzifikace plodin, Deklarace plochy využívané v ekologickém zájmu - EFA)
- Deklarace RRD
Deklarace Konopi
Uznávací list o uznání osiva konopi nebo navěsky z obilí nakoupeného osiva
- Mladý zemědělec

Podpory vázané na produkci VCS

- Produkce brambor určených pro výrobu škrobu
Smlouva o pěstování brambor určených pro výrobu škrobu, uzavřená žadatelem s výrobcem bramborového škrobu pro příslušný hospodářský rok
- Produkce chmele
- Produkce ovocných druhů s velmi vysokou pracností
- Produkce ovocných druhů s vysokou pracností
- Produkce konzumních brambor
Účetní doklad za dodávku sadby
Uznávací list prokazující použití uznané sadby
- Produkce zeleninových druhů s velmi vysokou pracností
Účetní doklad prokazující nákup osiva nebo sadby
- Produkce zeleninových druhů s vysokou pracností
Účetní doklad prokazující nákup osiva nebo sadby
- Produkce cukrové řepy
Účetní doklad prokazující nebylí osiva
Smlouva (vč. dodatku) pro příslušný hosp. rok na dodávku cukrové řepy ke zpracování na cukr nebo kvasný lžh
- Produkce bílkovinných plodin
- Chov telete masného typu
- Chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka
- Chov bahnice nebo chov kozy

Jednotná žádost Ekologické zemědělství EZ 2015-2020

Vašeho šich 33
110 00 Praha 1
tel: +420 222 871 871
http://www.szif.cz

1. Údaje o žadateli

1.Registrační číslo žadatele: 2.Příjmení žadatele: 3.Jméno žadatele:

4.Obchodní firma vř. právní formy: 5. Identifikační číslo:

2. Seznam pozemků k žádosti o dotaci na ekologické zemědělství

Por. č.	Čtvrtec DPS	Kód DPS	Kultura*	Způsob pěstiva**	Produkční plocha	Výměra (ha)***
30.	800-10	9010/1	EZ-T			0,19
31.	800-30	9012/2	EZ-T			0,99
32.	800-30	9101/7	EZ-T			0,33
33.	800-30	9101/8	EZ-T			6,34
34.	800-30	9106/2	EZ-ROP			10,93
35.	800-30	9106/3	EZ-T			0,52
36.	810-20	0905/	EZ-T			2,78
37.	810-20	0906/1	EZ-T			0,55
38.	810-30	0002/1	EZ-T			5,71
39.	810-0	0002/15	EZ-ROP			1,67
40.	810-0	0002/2	EZ-ROP			7,04
41.	810-10	0002/3	EZ-T			12,88

EZ-T	112,51 ha	EZ-IS	0,00 ha	EZ-OS	0,00 ha	EZ-KS	0,00 ha
PO-T	0,00 ha	PO-IS	0,00 ha	PO-OS	0,00 ha	PO-KS	0,00 ha
EZ-RZB	0,00 ha	EZ-RTS	0,00 ha	EZ-ROP	66,68 ha	EZ-RT	0,00 ha
PO-RZB	0,00 ha	PO-RTS	0,00 ha	PO-ROP	0,00 ha	PO-RT	0,00 ha
EZ-RU	0,00 ha	EZ-V	0,00 ha	EZ-C	0,00 ha	EZ-RJ	0,00 ha
PO-RU	0,00 ha	PO-V	0,00 ha	PO-C	0,00 ha	PO-RJ	0,00 ha
CELKEM ****						179,19 ha	

- * žadatel uvede kód kultury (viz příručka pro žadatele)
- ** žadatel uvede lesní variantu, ornou variantu příp. obě
- *** žadatel uvede výměru, na kterou žádá o dotaci
- **** vyplňuje se pouze na posledním listu přílohy

F100101001

Číslo předtisku: 20-100-100069338-001

Jednotná žádost

Platba pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními
nebo jinými zvláštními omezeními (ANC)

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
tel: +420 222 671 671
http://www.szif.cz

1. Údaje o žadateli

1.Registrační číslo žadatele: _____ 2.Přijetí žadatele: _____ 3.Jméno žadatele: _____
4.Obchodní firma vč. právní formy: _____ 5.Identifikační číslo: _____

2. Seznam pozemků k dotaci ANC

Por. č.	Čtverec DPB	Kód DPB	Kultura	Oblast ANC	Výměra LPIS (ha)	Výměra ANC (ha)
28.	800-30	900	R	H3	13,01	13,01
29.	800-30	900	T	H3	0,53	0,53
30.	800-30	901	T	H3	0,19	0,19
31.	800-130	901	T	H3	0,99	0,99
32.	800-130	910	T	H3	0,33	0,33
33.	800-130	910	T	H3	6,34	6,34
34.	800-30	910	R	H3	10,93	10,93
35.	800-30	910	T	H3	0,52	0,52
36.	810-20	090	T	O1	2,78	2,78
37.	810-20	090	T	O1	0,55	0,55
38.	810-30	000	T	H3	5,71	0,14
38.				O1		5,57
39.	810-30	000	R	O1	1,67	1,67
40.	810-30	000	R	O1	7,04	7,04
41.	810-30	000	T	O1	12,88	12,88

Celkem H1 (ha)	Celkem H2 (ha)	Celkem H3 (ha)	Celkem H4 (ha)	Celkem H5 (ha)
0,00	0,00	115,69	0,00	0,00
Celkem O1 (ha)	Celkem O2 (ha)	Celkem O3 (ha)	Celkem S (ha)	
60,51	2,99	0,00	0,00	

Jednotná žádost NAEKO ND - Navazující ošetřování travních porostů

Ve Smečkách 39,
110 00 Praha 1
tel: +420 222 871 871
http://www.szif.cz

1. Udaje o žadateli

1.Registrační číslo žadatele: 2.Přijetí žadatele: 3.Jméno žadatele:
4.Obchodní firma vč. právní formy: 5.Idenifikační číslo:

2. Seznam pozemků k žádosti o dotaci na navazující ošetřování travních porostů

Por. č.	Čtverec DPB	Kód DPB	Kód stáje*	Nepokosená plocha**	Výměra (ha)***
30.	810- 20	0 0	/ 1	ND1	0, 5 5
31.	810- 30	0 0	/ 1	ND1	5, 7 1
32.	810- 30	0 0	/ 3	ND1	1 2, 8 8

ND1	1 1 2, 5 1	ha	ND2	0, 0 0	ha	ND3	0, 0 0	ha	ND4	0, 0 0	ha
ND5	0, 0 0	ha	ND6	0, 0 0	ha	ND7	0, 0 0	ha	ND8	0, 0 0	ha
ND9	0, 0 0	ha	ND10	0, 0 0	ha	CELKEM ****		1 1 2, 5 1	ha		

3. Seznam nepasených hospodářství/stájí

Por. č.	Číslo stáje
1.	<input type="text"/>

- * žadatel uvede kód zvoleného stáje (viz příručka pro žadatele)
- ** žadatel uvede ANO, pokud na DPB bude nepokosená plocha, NE uvede, pokud na DPB bude prováděna pastva
- *** žadatel uvede výměru, na kterou žádá o dotaci
- **** vyplňuje se pouze na posledním listu přílohy

F100101001

Číslo předisku: 20-100-1000069398-001